

Osobitná správa

Trustový fond EÚ pre Afriku

Napriek novým prístupom je podpora i naďalej
nedostatočne zameraná

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Obsah

	Body
Zhrnutie	I – X
Úvod	01 – 13
Rozsah auditu a audítorský prístup	14 – 21
Pripomienky	22 – 80
Stratégia EUTF je naďalej široká a napriek tomu, že podpora bola pružná, možnosti financovania neboli dostatočne zamerané	22 – 40
Ciele EUTF zostali aj naďalej príliš široké a výskumné správy mali len obmedzený vplyv na stratégiu EUTF	22 – 29
Mechanizmus na prijímanie rozhodnutí o financovaní je rýchlejší, ale príliš málo zohľadňuje získané poznatky a dôkladné posúdenie potrieb.	30 – 40
Napriek inovatívnemu prístupu k identifikácii rizík pre ľudské práva v náročnom prostredí sa tieto riziká neriešili komplexne	41 – 60
Posúdenie potenciálnych rizík pre ľudské práva nebolo komplexné	41 – 47
Monitorovanie a podávanie správ o dodržiavaní ľudských práv nebolo dostatočne spoľahlivé napriek tomu, že bolo pokusne zavedené monitorovanie zabezpečované tretími stranami	48 – 60
Niektoré prvky systému monitorovania a podávania správ nie sú dostatočne presné a zatiaľ neumožňujú preukázať, ktoré postupy fungovali najlepšie	61 – 80
Monitorovací systém zhromažďuje údaje o ukazovateľoch výstupov zo všetkých projektov, zistili sme však, že nie je dostatočne presný a nadhodnocuje dosiahnuté výsledky	61 – 64
Stále nie sú k dispozícii dostatočné údaje, ktoré by preukázali, ako udržateľne sa prostredníctvom EUTF riešia základné príčiny neregulárnej migrácie a núteného vysídľovania	65 – 80
Záver a odporúčania	81 – 90

Prílohy

Príloha I – Opatrenia v nadväznosti na naše odporúčania z osobitnej správy 32/2018

Príloha II – Vzorka EDA a hodnotenie projektov

Príloha III – Vzorka na kontrolu odporúčania 2 z osobitnej správy 32/2018

Príloha IV – Vzorka ukazovateľov výstupov MLS

Skratky

Slovník

Odpovede Komisie

Harmonogram

Audítorský tím

Zhrnutie

I V októbri 2015 Európska komisia zriadila Núdzový trustový fond Európskej únie (EUTF) pre stabilitu na pomoc s riešením hlavných príčin neregulárnej migrácie a vysídľovania osôb v Afrike.

II Fond EUTF je zameraný na krízovú situáciu v troch afrických regiónoch: Sahel a Čadské jazero, Africký roh a severná Afrika. Slúži na podporu stability a lepšieho riadenia migračných tokov, ako aj na riešenie základných príčin destabilizácie, núteného vysídľovania a neregulárnej migrácie v 27 krajinách. Do konca roka 2023 sa z celkových vyčlenených prostriedkov vo výške 5 mld. EUR vyplatila z EUTF suma 4 508 mil. EUR.

III Audit výkonnosti EUTF sme prvýkrát vykonali v roku 2018. Keďže to bolo krátko po jeho založení, projekty boli ešte v počiatočnom štádiu. Dospeli sme k záveru, že hoci je EUTF flexibilným nástrojom, jeho návrh mal byť lepšie zacielený. V tejto správe sme nadviazali na naše predchádzajúce odporúčania a zistili sme, že boli čiastočne splnené.

IV Skúmali sme takisto, či bola podpora z EUTF zameraná na dosiahnutie jeho cieľov s primeraným zreteľom na ľudské práva. Zistili sme, že podpora naďalej nie je dostatočne zameraná, pretože škála podporených rozvojových, humanitárnych a bezpečnostných opatrení bola príliš široká. Nedostatky sa týkajú i presnosti a udržateľnosti vykazovaných výsledkov a chýba komplexné riešenie rizík v oblasti ľudských práv.

V V rámci EUTF sa vyvinuli nové prístupy na zhromažďovanie informácií o základných príčinách nestability, neregulárnej migrácie a vysídľovania, na identifikáciu rizík pre ľudské práva v nestabilnom prostredí a na podávanie správ o kumulatívnych výsledkoch činností fondu. Celkovo sme dospeli k záveru, že v rámci projektov EUTF sa podarilo dosiahnuť mnohé plánované výstupy a čiastočne dosiahnuť stanovené ciele.

VI Všetky projekty, ktoré sme skúmali, boli odpoveďou na potreby, ale nie vždy na tie najnaliehavejšie. Zistili sme, že riadiace orgány EUTF dostatočne neanalyzovali ani nezohľadňovali potreby prijímateľov, poznatky získané z predchádzajúcej podpory alebo riziká v oblasti ľudských práv. V porovnaní s predchádzajúcou rozvojovou pomocou sa EUTF viac snažil orientovať svoju podporu na informácie založené na dôkazoch. Na tento účel sa z EUTF financovalo vydávanie správ založených na výskume s cieľom zhromaždiť poznatky o príčinách a dynamike konfliktov, neregulárnej migrácie a vysídľovania. Mnohé z týchto správ sa však uverejnili ku koncu rozpočtového obdobia EUTF, a preto sú relevantnejšie pre Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa, ktorý bol vytvorený v roku 2021.

VII Nestále prostredie, v ktorom EUTF funguje, predstavuje výzvu z hľadiska monitorovania projektov. Komisia podnikla prvé kroky pri monitorovaní vplyvu činností EUTF na ľudské práva. Monitorovacie správy tretích strán sú novým a potenciálne užitočným zdrojom informácií o rizikách v oblasti ľudských práv, ale nepreukázali sa žiadne následné kroky na ich základe. Okrem toho Komisia doposiaľ nestanovila ani formálne postupy na oznamovanie a monitorovanie obvinení z porušovania ľudských práv, ani jasné praktické pokyny, ktoré by jasne stanovili, v akých situáciách môže byť podpora EÚ pozastavená.

VIII Okrem tradičného monitorovania projektov sa v rámci EUTF zaviedol systém na meranie spoločných výsledkov jeho opatrení. V tomto novom monitorovacom systéme sa zhromažďujú informácie zo všetkých projektov EUTF, ale vyskytujú sa v ňom problémy s presnosťou údajov. Okrem toho stále nie sú k dispozícii dostatočné údaje na zistenie, či projekty pomohli s riešením základných príčin nestability, neregulárnej migrácie a vysídľovania.

IX EUTF funguje do roku 2025, ale kontrahovanie finančných prostriedkov na príslušné operácie sa skončilo v decembri 2021. Nový Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa sa čiastočne zameriava na iniciatívy súvisiace s migráciou a vysídľovaním a má podobné ciele ako EUTF. Naše závery a odporúčania môžu byť prínosom pre túto alebo akúkoľvek inú budúcu rozvojovú činnosť.

X Na základe nášho auditu sme predložili niekoľko odporúčaní. Vzhľadom na to, že migrácia je jedným z hlavných bodov politickej agendy EÚ, tieto odporúčania by sa mali realizovať čo najskôr. Vzhľadom na ukončenie EUTF a/alebo budúcu rozvojovú činnosť, a to aj prostredníctvom Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa, by Komisia mala:

- posilniť cielenie na geografické oblasti a prijímateľov na základe dôkazov,
- zahrnúť dokumenty EUTF do centrálného registra s cieľom informovať o budúcich opatreniach a rozpracovať získané poznatky do podoby akčných dokumentov,
- posilniť identifikáciu rizík v oblasti ľudských práv a prijať zmierňujúce opatrenia,
- zlepšiť presnosť vykazovaných výsledkov.

Úvod

01 V októbri 2015¹ Európska komisia zriadila Núdzový trustový fond Európskej únie (EUTF) pre stabilitu na pomoc s riešením hlavných príčin nestability, neregulárnej migrácie a vysídľovania osôb v Afrike, a to na počiatočné obdobie piatich rokov. EUTF je jedným zo štyroch **trustových fondov** spravovaných Komisiou. Ich cieľom je posilniť úlohu EÚ, pokiaľ ide o opatrenia v núdzovej situácii alebo po jej prekonaní a osobitné (tzv. tematické) opatrenia, a to najmä prostredníctvom výhod vyplývajúcich z rozsahu po spojení s inými zdrojmi². EUTF bol vytvorený na vrchole migračnej krízy v roku 2015 ako nástroj na koordináciu reakcie členských štátov EÚ s reakciou ostatných prispievateľov, afrických partnerských krajín a medzinárodných organizácií.

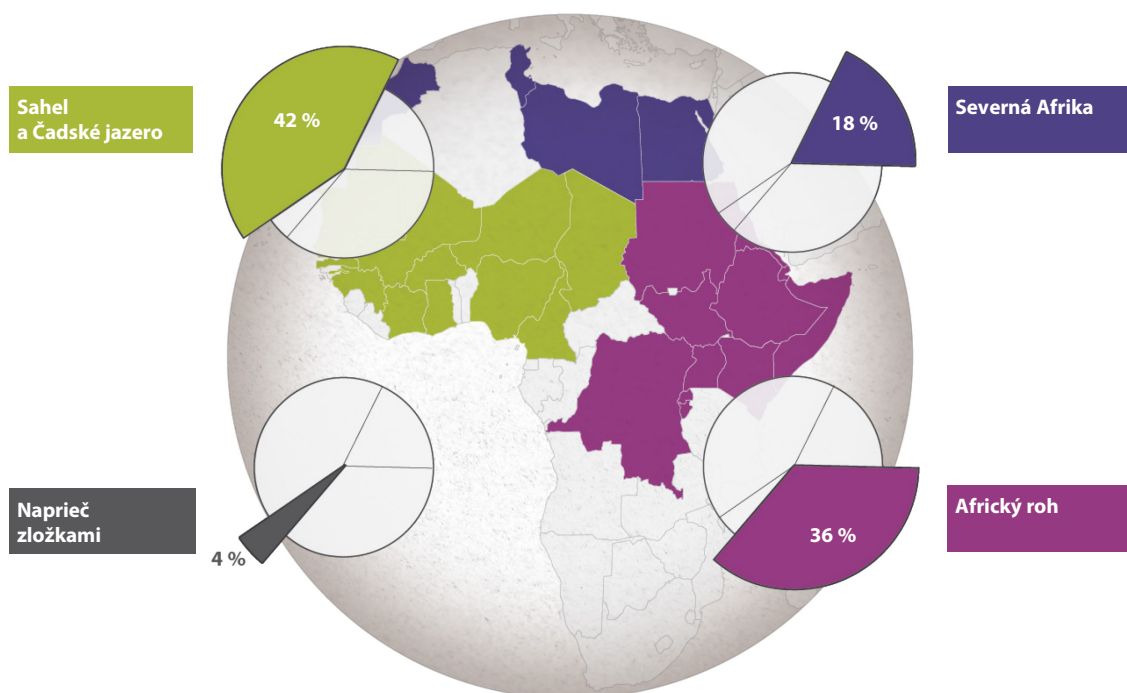
02 Celkovým cieľom a účelom EUTF je riešiť rôzne krízy v troch regiónoch Afriky alebo tzv. geografických „zložkách“ (pozri **ilustráciu 1**): Sahel a Čadské jazero, Africký roh a severná Afrika. Cieľom EUTF je podporovať všetky aspekty stability a prispievať k lepšiemu riadeniu migrácie a riešeniu základných príčin destabilizácie, núteného vysídľovania a neregulárnej migrácie, najmä podporou odolnosti, hospodárskych a rovnakých príležitostí, bezpečnosti a rozvoja a riešením porušovania ľudských práv³.

¹ Rozhodnutie Komisie (C(2015) 7293).

² Odôvodnenie 68 a článok 187 nariadenia (EÚ, Euratom) 966/2012 a článok 234 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046.

³ Článok 2 dohody o zriadení EUTF.

Ilustrácia 1 – Geografická pôsobnosť EUTF a viazané finančné prostriedky, 2015 – 2023

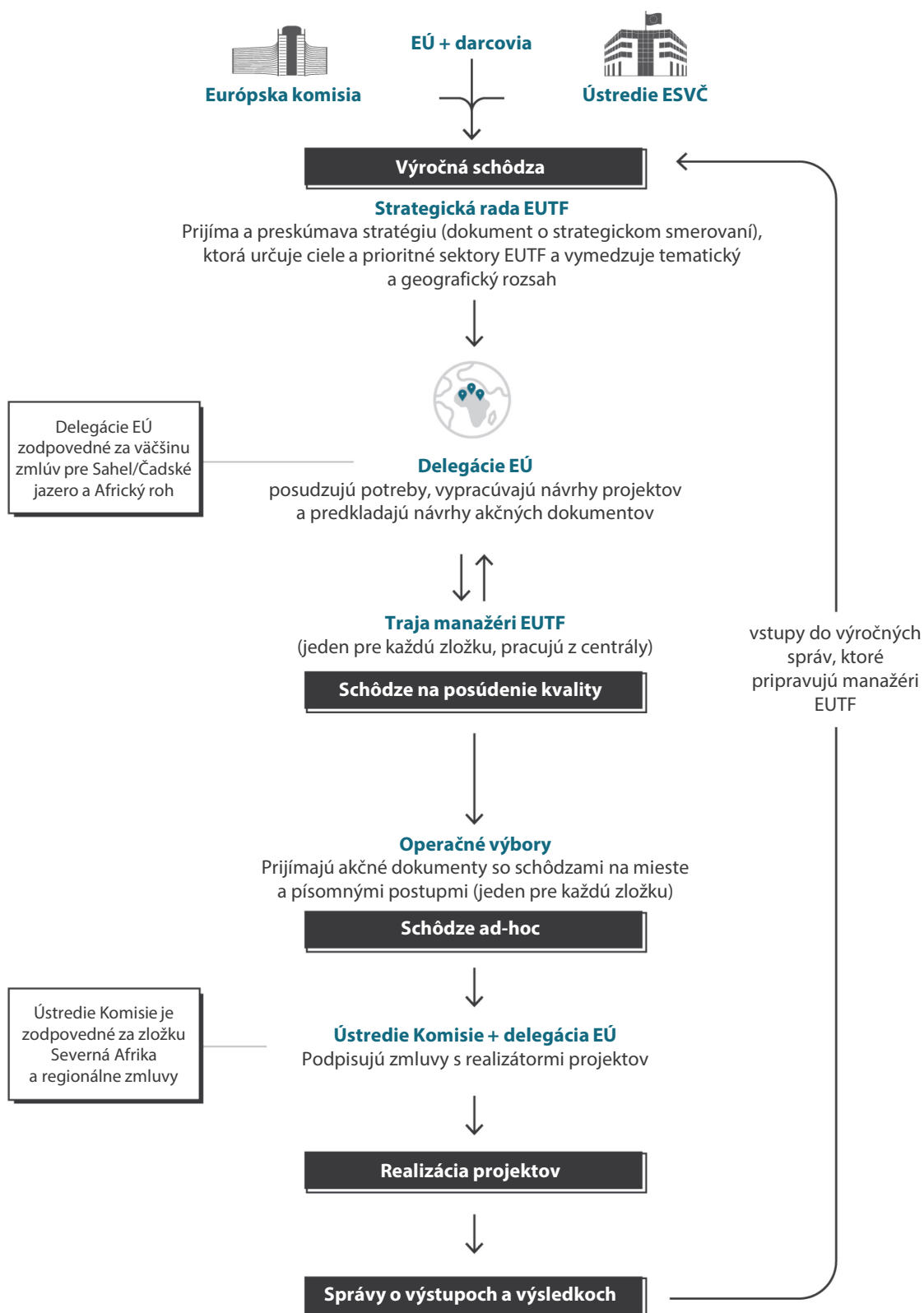
Pozn.: Hranice zobrazené a označenia uvedené na tejto mape nevyjadrujú oficiálne potvrdenie ani schválenie zo strany Organizácie Spojených národov.

Zdroj: EDA na základe finančných údajov Komisie. Prevažná väčšina finančných prostriedkov je určená konkrétne pre jednotlivé zložky, ale 4 % sa používajú naprieč týmito zložkami.

03 Dohodou o zriadení EUTF sa vytvorili dva riadiace orgány, ktoré sa skladajú zo zástupcov Komisie, Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (ESVČ), členských štátov EÚ a ďalších darcov, pričom zástupcovia afrických partnerských krajín a regionálnych organizácií sú pozorovateľmi.

- Strategická rada, ako napovedá jej názov, je zodpovedná za stanovovanie ústredných cieľov a priorít EUTF. Zvyčajne sa schádza raz ročne.
- Operačný výbor sa schádza na samostatných schôdzach pre každú z troch geografických zložiek, na ktorých preskúmava a schvaľuje opatrenia financované z EUTF.
- Komisia (GR INTPA a GR NEAR) spravuje EUTF, a preto je zodpovedná za vykonávanie dohodnutých opatrení. *Ilustrácia 2* znázorňuje proces od strategického plánovania po podávanie správ.

Ilustrácia 2 – EUTF, od stratégie po podávanie správ

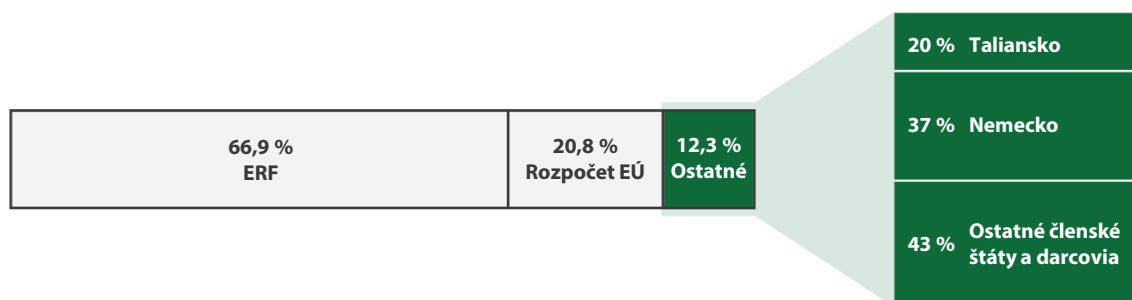
Zdroj: EDA.

04 V novembri 2015 rada prijala tzv. dokument o strategickom smerovaní⁴, v ktorom sú vymedzené tieto strategické ciele z hľadiska opatrení, ktoré sa majú z EUTF podporovať:

- a) väčšie hospodárske a pracovné príležitosti;
- b) posilnenie odolnosti komún, najmä tých najzraniteľnejších, ako aj utečencov a vysídlených osôb;
- c) zlepšenie riadenia migrácie v krajinách pôvodu, tranzitu a určenia;
- d) zlepšenie správy vecí verejných, predchádzanie konfliktom a obmedzenie núteného vysídľovania a neregulárnej migrácie.

05 EÚ prostredníctvom tohto fondu podporila 27 krajín 933 zmluvami v rámci 248 programov. Hoci pôvodná výška príspevku bola 1,8 mld. EUR, do dnešného dňa sa vo fonde EUTF nazbierali príspevky vo výške viac ako 5 mld. EUR. Najväčšiu časť (4,4 mld. EUR, t. j. 88 % celkovej sumy) tvorili prevody z Európskeho rozvojového fondu (ERF) a rozpočtu EÚ. Ďalších 623 mil. EUR (12 %) pochádza z členských štátov EÚ, zo Spojeného kráľovstva, z Nórska a zo Švajčiarska (pozri *ilustráciu 3*).

Ilustrácia 3 – Zdroje financovania EUTF k decembru 2023

Zdroj: EDA na základe finančných údajov Komisie.

06 Pokiaľ darca neurčil inak, Komisia rozdelila všetky príspevky v nasledujúcich pomeroch, ktoré boli vopred dohodnuté s prispievateľmi:

- 40 % pre zložku Sahelu a Čadského jazera,
- 40 % pre zložku Afrického rohu,
- 20 % pre zložku severnej Afriky.

⁴ *EUTF Strategic Orientation Document.*

07 Keďže sa však pri financovaní EÚ musí rešpektovať tematický a geografický rozsah jednotlivých nástrojov financovania a darcovia niekedy žiadali, aby sa ich finančné prostriedky použili na konkrétne účely (účelové viazanie), najväčší podiel finančných prostriedkov bol pridelený do zložky Sahelu a Čadského jazera (pozri [tabuľku 1](#)). Do decembra 2023 bolo z EUTF vyplatených celkovo 4 508 mil. EUR. Táto suma zahŕňa 1,5 % administratívne náklady. Na konci roka 2023 bolo pridelovanie prostriedkov takmer ukončené, ale stále boli k dispozícii prostriedky na audity, hodnotenia a monitorovanie.

Tabuľka 1 – Príspevky, záväzky a platby do EUTF podľa jednotlivých zložiek (v mil. EUR) do decembra 2023

	Účelovo neviazané	Účelovo viazané	Celkové príspevky	Viazané	Vyplatené
Sahel a Čadské jazero	54	2 228	2 281 (45 %)	2 070	1 952
Africký roh	54	1 805	1 860 (37 %)	1 774	1 555
Severná Afrika	27	894	921 (18 %)	867	808
Naprieč zložkami			neuvedené ¹	198	193
Spolu	135	4 926	5 062	4 909	4 508¹

¹ Hoci boli finančné prostriedky rozdelené do jednotlivých troch zložiek, malá časť celkových prostriedkov (4 %) sa použila na činnosti vo všetkých troch zložkách (naprieč zložkami).

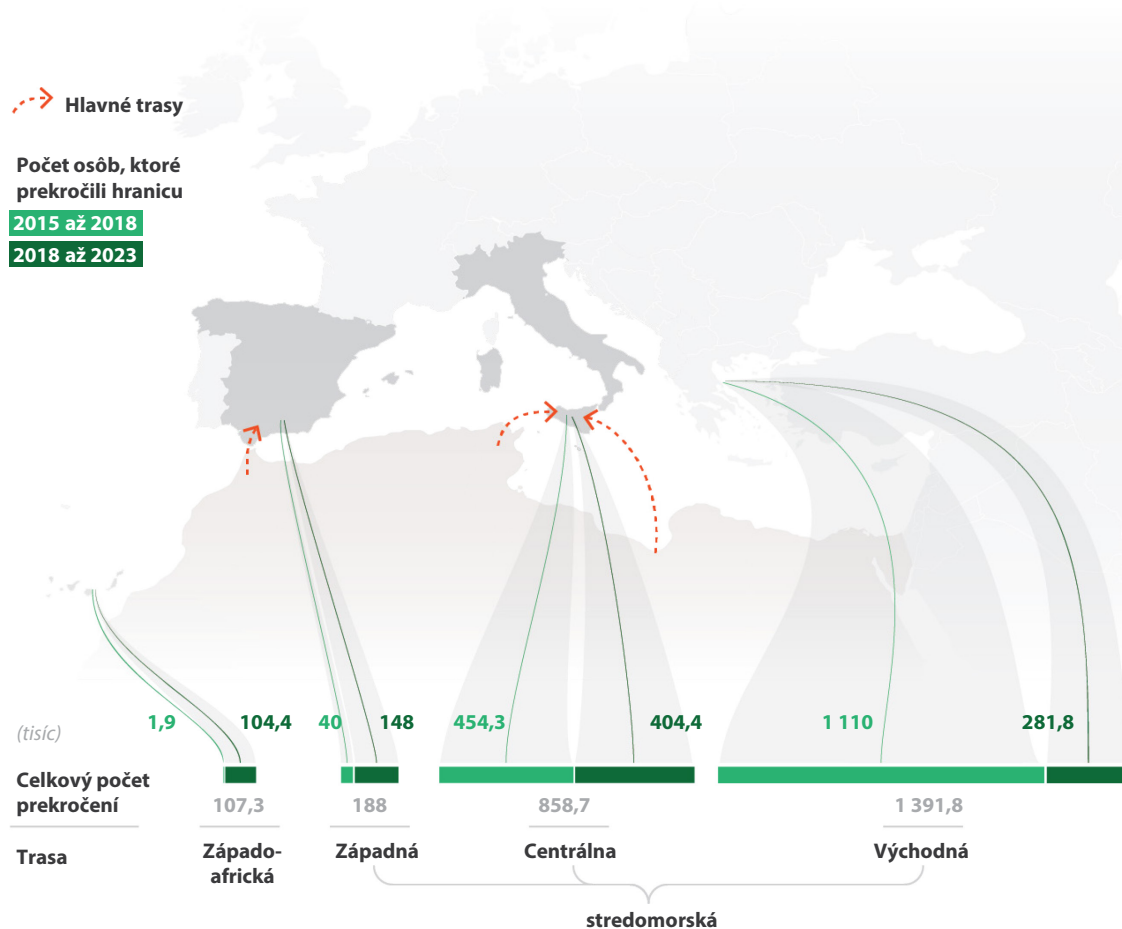
Zdroj: EDA na základe výročných správ EUTF.

08 V roku 2022 žila viac ako tretina celej svetovej populácie utečencov v subsaharskej Afrike⁵. Väčšina subsaharských krajín má záporné migračné saldo: viac ľudí sa vysťahuje, ako prisťahuje. Zatiaľ čo vnútorné vysídľovanie je bežné, Sahel je zároveň jednou z tranzitných trás, ktoré migranti najčastejšie využívajú pri ceste do Európy.

⁵ Vysoký komisár OSN pre utečencov, [Refugee Data Finder](#).

09 Migračné toky z Afriky do EÚ v priebehu rokov kolísali, pričom vrchol dosiahli v rokoch 2014 – 2016. Po poklese počas pandémie COVID-19 sa štatistiky neregulárnej migrácie do Európy opäť neustále zvyšujú. Africkí migranti prichádzajú do Európy spravidla cez západné, stredné a východné Stredozemie a západnú Afriku. Hlavnou cestou do Európy je trasa cez centrálné Stredozemie vedúca cez severnú Afriku, po ktorej nasleduje trasa cez západné Stredozemie zo sahelských krajín (pozri *ilustráciu 4*).

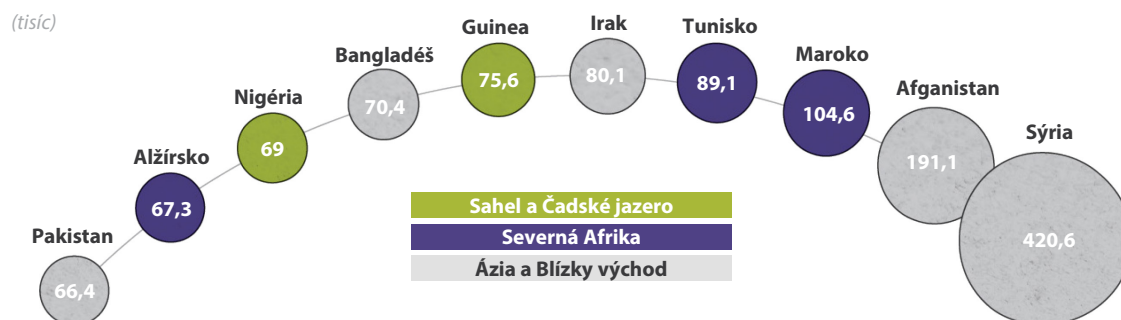
Ilustrácia 4 – Migračné trasy a zistené neregulárne prechody z Afriky do Európy

Zdroj: EDA na základe štatistík zverejnených agentúrou Frontex.

10 Väčšina neregulárnych migrantov prichádzajúcich do EÚ pochádza z Ázie a Blízkeho východu (pozri *ilustráciu 5*). Títo migranti využívajú najmä východnú trasu cez Balkán, ale mnohí prechádzajú cez Afriku a využívajú trasu cez centrálné Stredozemie.

Ilustrácia 5 – Desať hlavných krajín pôvodu migrantov, ktorí neregulárne prekročili hranice EÚ, 2016 – 2023

Zdroj: EDA na základe štatistík zverejnených agentúrou Frontex. Údaje sa týkajú skôr zistených prípadov neregulárneho prekročenia hraníc než celkového počtu migrantov, keďže tá istá osoba môže prekročiť vonkajšiu hranicu niekoľkokrát.

11 Väčšina tých, ktorí prechádzajú cez more cez západnú Afriku a pokračujú trasou cez západné alebo centrálnu Stredozemie, však pochádza z afrických krajín. Toto je desať najčastejších krajín pôvodu neregulárnych migrantov, ktorí prišli do EÚ z Afriky v rokoch 2016 až 2023, v zostupnom poradí: Maroko, Tunisko, Guinea, Pobrežie Slonoviny, Alžírsko, Nigéria, Bangladéš, Egypt, nešpecifikované subsaharské krajiny a Mali.

12 Konečný dátum realizácie projektov z Núdzového trustového fondu EÚ pre Afriku bol stanovený na koniec roka 2025, ale kontrahovanie finančných prostriedkov z EUTF na operácie sa zastavilo už koncom decembra 2021. Je tu však Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa (NDICI – Globálna Európa) zriadený v roku 2021, z ktorého má 10 % výdavkov smerovať na iniciatívy súvisiace s migráciou a vysídľovaním s podobnými cieľmi ako v prípade EUTF.

13 OECD vymedzuje oficiálnu rozvojovú pomoc (ODA) ako pomoc, ktorej hlavným cieľom je podpora hospodárskeho rozvoja a blahobytu rozvojových krajín. Jednou z hlavných zásad oficiálnej rozvojovej pomoci je, že rozvojová spolupráca by sa nemala využívať na presadzovanie domácej migračnej agendy darcu. Okrem toho platí, že súčasťou správ o oficiálnej rozvojovej pomoci nie je financovanie vojenských služieb alebo vojenského vybavenia. Príspevky z EUTF musia byť v súlade s platnými nariadeniami EÚ vrátane pravidiel pre oficiálnu rozvojovú pomoc.

Rozsah auditu a audítorský prístup

14 V tomto audite výkonnosti sme skúmali, či bola podpora EUTF zameraná na dosiahnutie jeho cieľov, ktorými sú riešenie základných príčin nestability, neregulárnej migrácie a núteného vysídľovania v Afrike, s náležitým ohľadom na ľudské práva.

15 Keďže migrácia zostala na poprednom mieste v politickej agende EÚ a náš predchádzajúci audit⁶ sa uskutočnil krátko po zriadení EUTF, keď boli projekty ešte v počiatočnom štádiu realizácie, rozhodli sme sa nadviazať na odporúčania, ktoré sme vtedy vydali (pozri *prílohu I*), a skontrolovať výsledky ukončených alebo pokročilých projektov. Pri audite EUTF v roku 2018 sme dospeli k záveru, že hoci ide o flexibilný nástroj, jeho koncepcia mala byť lepšie zacielená. Nový Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa sa čiastočne zameriava na iniciatívy súvisiace s migráciou a vysídľovaním a má podobné ciele ako EUTF. Naše závery a odporúčania môžu byť prínosom pre túto alebo akúkoľvek inú budúcu rozvojovú činnosť.

16 V rámci tohto auditu sme posúdili:

- o či Komisia vykonala štyri odporúčania, ktoré sme uviedli v našej *osobitnej správe 32/2018*, a najmä či Komisia navrhla, aby rada zrevidovala stratégiu EUTF, a či boli rozhodnutia o financovaní dostatočne zamerané,
- o či Komisia pri poskytovaní podpory náležite zohľadňovala ľudské práva,
- o či sa výsledky EUTF účinne monitorovali, presne vykazovali a či sú udržateľné.

17 Naša práca zahŕňala administratívnu previerku dokumentov, ako sú programové dokumenty, správy o pokroku, monitorovaní a hodnotení projektov, štúdie a výskumné správy, projektová dokumentácia, správy o služobných cestách delegácií a pracovníkov ústredia, korešpondencia a zápisnice zo schôdzí. Audit sa vzťahoval na obdobie od zriadenia EUTF koncom roka 2015 do decembra 2023.

⁶ Osobitná správa 32/2018.

18 V každej regionálnej zložke sme vybrali aspoň jednu krajinu (z Afrického rohu Etiópiu, zo Sahelu a oblasti Čadského jazera Gambiu a Mauritániu a zo severnej Afriky Líbyu a Tunisko), kde sme uskutočnili kontrolu na mieste. Naše kritériá výberu vychádzali z významnosti jednotlivých krajín a ich bezpečnostnej situácie, ako aj z logistických požiadaviek a dostupnosti zdrojov. Do vzorky sme zahrnuli 16 projektov, čo zodpovedá minimálne piatim projektom z každej geografickej zložky, pričom v každej zložke sme skontrolovali aspoň jeden regionálny projekt. Pri výbere projektov sme brali do úvahy významnosť a počet výstupov vykázaných systémom monitorovania a vzdelávania EUTF (pozri [prílohu II](#)). V nadväznosti na naše predchádzajúce odporúčanie týkajúce sa postupov výberu sme vybrali vzorku 11 akčných dokumentov prijatých od decembra 2018: jeden z každej kontrolovanej krajiny a dva z každej zložky (pozri [prílohu III](#)).

19 Uskutočnili sme rozhovory so zamestnancami ESVČ, Komisie (GR INTPA, GR NEAR, GR ECHO, GR HOME, Frontex, Spoločné výskumné centrum) a Európskeho parlamentu, ale aj s prijímateľmi, realizátormi projektov, organizáciami občianskej spoločnosti, OECD a siedmimi prispievateľmi do EUTF.

20 Delegácie EÚ v krajinách, ktoré sme kontrolovali, sa snažili plne vyhovieť našim požiadavkám. Nepodarilo sa nám však skontrolovať všetkých prijímateľov a projekty, ktoré sme vybrali do vzorky, a to buď preto, že realizátori projektov, delegácia EÚ alebo prijímateľ sa nemohli spojiť s prijímateľmi vo vzorke, alebo nám nedali povolenie na návštevu priestorov, alebo z časových a bezpečnostných dôvodov. Päť realizátorov projektov neposkytlo všetky požadované informácie (chýbali faktúry, prezenčné listiny a mená prijímateľov). Tieto problémy ovplyvnili polovicu projektov vo vzorke. V dôsledku toho sme v časti našej vzorky nemohli skontrolovať presnosť ani udržateľnosť vykázaných výstupov.

21 Dôkazy sme získali aj prostredníctvom dôverného prieskumu, ktorý sme zaslali 176 zamestnancom delegácií EÚ povereným vykonávaním EUTF. Cieľom tohto dôverného prieskumu bolo získať doplňujúce informácie o koncepcii, realizácii a následných činnostiach v rámci projektov, ako aj o počte nahlásených potenciálnych obvinení z porušovania ľudských práv vo všetkých krajinách, ktoré realizujú projekty financované z EUTF. Miera odpovedí bola 52 % (91 odpovedí, z toho 84 od programových pracovníkov EUTF). Tento prieskum nezahŕňal zamestnancov ústredia zodpovedných za regionálne projekty a projekty v severnej Afrike, keďže naším cieľom bolo získať spätnú väzbu od delegácií a zhromaždiť informácie o realizácii projektov financovaných z EUTF v teréne.

Pripomienky

Stratégia EUTF je naďalej široká a napriek tomu, že podpora bola pružná, možnosti financovania neboli dostatočne zamerané

Ciele EUTF zostali aj naďalej príliš široké a výskumné správy mali len obmedzený vplyv na stratégiu EUTF

22 V tejto časti správy sme skúmali, či Komisia v reakcii na jedno z našich predtým prijatých odporúčaní⁷ využila výstupy nástroja pre výskum a zhromažďovanie dôkazov (pozri **rámček 1**) a získané poznatky, aby navrhla rade revíziu cieľov a priorít EUTF. Potom sme skontrolovali, či sú tieto revidované ciele a priority konkrétnejšie a dosiahnuteľnejšie. Stav plnenia všetkých našich odporúčaní týkajúcich sa EUTF je uvedený v **prílohe I**.

⁷ Osobitná správa 32/2018, odporúčanie 1.

Rámček 1

Nástroj EUTF pre výskum a zhromažďovanie dôkazov je nový súbor nástrojov na posudzovanie potrieb, vymedzovanie problémov a analýzu súvislostí

V dohode o zriadení sa uvádza, že stratégia EUTF sa musí opierať o jasný prístup založený na dôkazoch. V dokumente o strategickom smerovaní sa stanovuje, že z EUTF sa má financovať výskum a analýza kontextu migrácie, a to najmä s cieľom získať informácie pre potreby politiky a operácií v rámci využívania finančných prostriedkov EUTF. Nástroj pre výskum a zhromažďovanie dôkazov bol vytvorený ako nový nástroj na realizáciu tohto záväzku v praxi.

V decembri 2015 schválil operačný výbor pre Africký roh prvý akčný dokument na využitie tohto nástroja. Jeho celkovým cieľom bolo „rozšíriť poznatky a pochopenie základných príčin nestability, neistoty, neregulárnej migrácie a núteného vysídľovania pozdĺž hlavných migračných trás a ich hnacích síl a základných faktorov, ako aj analyzovať a šíriť najúčinnnejšie politiky a prístupy na ich riešenie a obmedzenie a na zlepšenie riadenia migrácie“.

Cieľom nástroja je poskytnúť pre EUTF lepšie dôkazy, ktoré pomôžu identifikovať a realizovať vhodné činnosti a projekty. Umožňuje vynakladať peniaze na posudzovanie potrieb projektov ešte pred schválením akčných dokumentov.

23 Zistili sme, že od zriadenia EUTF rada nikdy neaktualizovala ani dohodu o zriadení (okrem predĺženia operačného obdobia o jeden rok do 31. decembra 2021⁸), ani dokument o strategickom smerovaní.

24 Vzhľadom na nedostatok zdrojov EUTF schválila správna rada v apríli 2018 kritériá priorít pre všetky tri zložky⁹. Komisia však nereagovala zmenou zamerania celkových cieľov a priorít EUTF, ktoré sú stále vymedzené v dokumente o strategickom smerovaní (pozri bod **04**). Komisia prijala kritériá priorít od rady na rok 2018 (pozri **ilustráciu 6**) ako ďalšiu úroveň usmernení, v ktorých sa odrážajú vyvíjajúce sa potreby a nové výzvy.

⁸ Rozhodnutie Komisie (C(2020)8701) z 10. decembra 2020.

⁹ Zápisnica zo štvrtého zasadnutia rady EUTF.

Ilustrácia 6 – Kritériá priorit od rady

Priority pre Sahel/Čadské jazero a Africký roh	Priority pre severnú Afriku
Návrat a reintegrácia	Integrované riadenie hraníc
Riadenie utečencov (komplexný rámec reakcie na utečencov)	Ochrana zraniteľných migrantov
Zabezpečenie dokumentov a občianskeho registra	Migrácia za prácou
Opatrenia proti obchodovaniu s ľuďmi	Dobrovoľný návrat a udržateľná reintegrácia
Základné stabilizačné úsilie v Somálsku, Sudáne, Južnom Sudáne a v závislosti od zdrojov aj v Saheli	Stabilizácia komunít (aj prostredníctvom podpory obcí pozdĺž migračných trás)
Dialógy o migrácii (Gambia, Etiópia)	

Zdroj: Zápisnica zo štvrtého zasadnutia rady EUTF.

25 Komisia však nereagovala zmenou zamerania celkových cieľov a priorit EUTF, ktoré sú stále vymedzené v dokumente o strategickom smerovaní (pozri bod **04**), zatiaľ čo pre zložky Sahel/Čadské jazero a Africký roh sa nestanovili konkrétne priority. Aj po apríli 2018 operačné výbory naďalej prijímali **akčné dokumenty**, ktoré boli v súlade so štyrmi ústrednými strategickými cieľmi, ale nie s tými, ktoré stanovila rada.

26 Revízia kritérií priorit, ktorú vykonala rada, tak mala len malý vplyv na koncepciu akčných dokumentov schválených po apríli 2018. Zistili sme, že 32 zo 105 akčných dokumentov schválených od tohto dátumu plne nezodpovedalo kritériám priorit z roku 2018 (pozri príklad v **rámčeku 2**).

Rámček 2

Príklad akčných dokumentov, ktoré plne nezodpovedali kritériám priorít z roku 2018

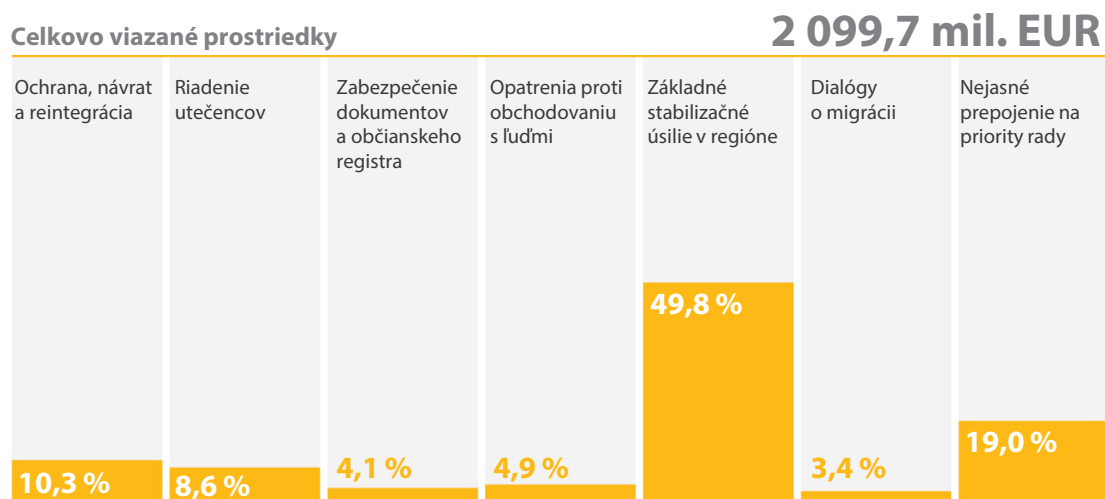
Jeden z akčných dokumentov pre oblasť Sahelu a Čadského jazera bol zameraný na zriadenie rozhlasovej stanice v Saheli s cieľom podporiť verejný prejav mládeže. V praxi táto nová stanica vysiela najmä hudbu. Dokument bol schválený v rámci strategického cieľa „zlepšenie správy vecí verejných a predchádzanie konfliktom“ (pozri bod 04). Je však ťažké nájsť súvislosť s kritériami priorít, ktoré rada revidovala v roku 2018 a ktoré sú:

1. návrat a reintegrácia;
2. riadenie utečencov (komplexný rámec reakcie na utečencov);
3. zabezpečenie dokumentov a občianskeho registra;
4. základné stabilizačné úsilie v Somálsku, Sudáne, Južnom Sudáne a v závislosti od zdrojov aj v Saheli a
5. dialóg o migrácii (Gambia, Etiópia).

27 Zistili sme takisto, ako sme opísali v [osobitnej správe 32/2018](#), že ciele a priority EUTF ostali vymedzené čo najvšeobecnejšie, aby sa väčšina typov opatrení mohla považovať za oprávnené. Komisia sa domnieva, že podpora z EUTF je vyvážená, a odvoláva sa na štyri strategické ciele (17 % finančných prostriedkov bolo pridelených na väčšie hospodárske a pracovné príležitosti, 28 % na posilnenie odolnosti komunit, 31 % na zlepšenie riadenia migrácie a 22 % na zlepšenie správy vecí verejných a predchádzanie konfliktom)¹⁰. Medzi prioritami vymedzenými radou však neexistuje žiadna takáto rovnováha (pozri [ilustráciu 7](#) a [ilustráciu 8](#)). Takisto nie je k dispozícii žiadne usmernenie týkajúce sa toho, ktorej z týchto priorít by sa mala dať prednosť. V dôsledku toho sa finančné prostriedky naďalej neprimerane pridelovali na široký rad rozvojových, humanitárnych a bezpečnostných opatrení v rámci priority „základné stabilizačné úsilie v regióne“ (v oblasti Sahelu a Čadského jazera a v Africkom rohu) a v rámci priority „ochrana zraniteľných migrantov, žiadateľov o azyl a utečencov a stabilizácia komunit“ (v severnej Afrike). Stabilizácia má zásadný význam, možno ju riešiť vo viacerých sektoroch (vzdelávanie, zamestnanosť, bezpečnosť, mierové činnosti, správa vecí verejných, výživa atď.) a financovať prostredníctvom iných nástrojov EÚ, nie je však osobitnou prioritou EUTF.

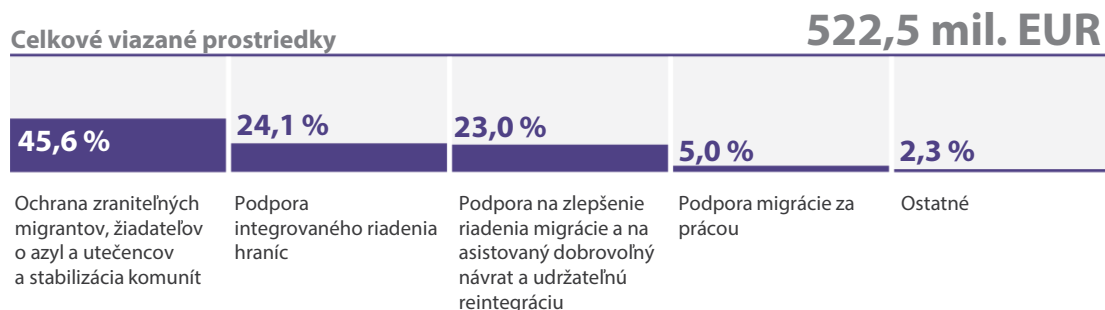
¹⁰ Výročná správa o EUTF za rok 2023, s. 19.

Ilustrácia 7 – Odhadovaný objem záväzkov určených na zložky Sahel/Čadské jazero a Africký roh a pridelených na prioritné kritériá EUTF revidované radou

Zdroj: EDA na základe akčných dokumentov EUTF schválených od apríla 2018.

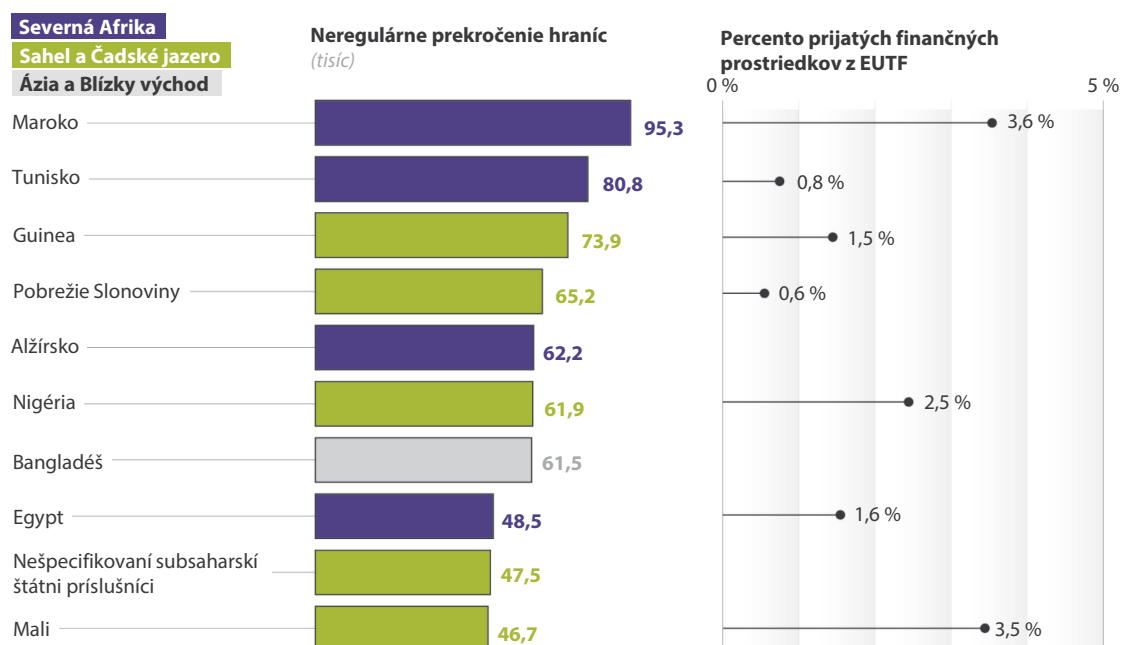
Ilustrácia 8 – Odhadovaný objem záväzkov určených na zložku severná Afrika pridelených na prioritné kritériá EUTF revidované radou

Zdroj: EDA na základe akčných dokumentov EUTF schválených od apríla 2018.

28 V dohode o zriadení, ani v dokumente o strategickom smerovaní a ani v operačnom rámci sa neuvádza, ako by sa mali prideľovať finančné prostriedky podľa jednotlivých zložiek, krajín alebo priorít. Napriek tomu, že operačný výbor pre Africký roh súhlasil s odklonom od prideľovania prostriedkov krajinám a zameraním sa na kľúčové ukazovatele s migračným rozmerom, prideľovanie finančných prostriedkov z EUTF nebolo založené na ukazovateľoch špecifických pre migráciu, ako je počet neregulárnych migrantov prichádzajúcich do EÚ (pozri [ilustráciu 9](#)), počet vnútorne vysídlených osôb alebo počet migrantov v hostiteľskej krajine.

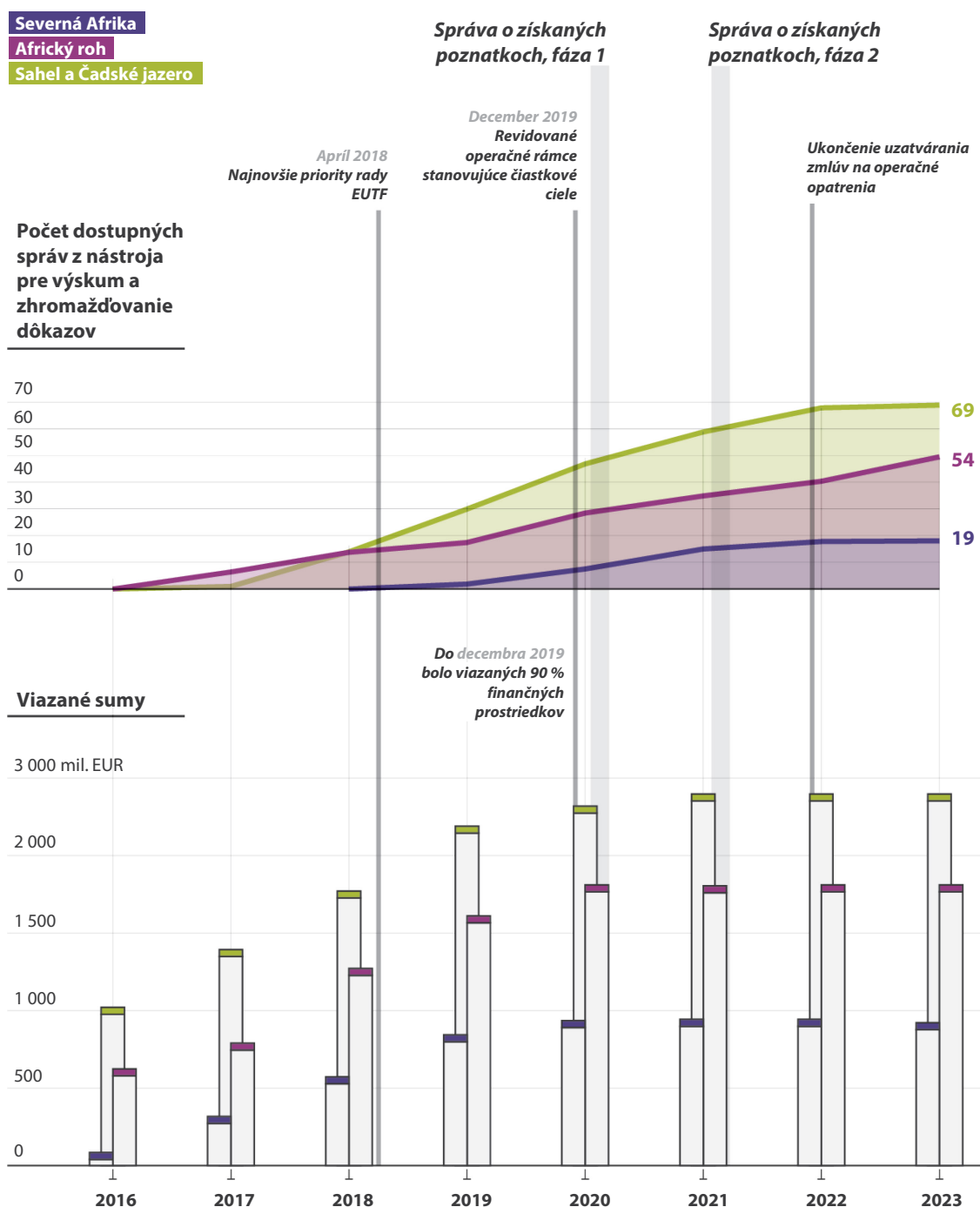
Ilustrácia 9 – Desať hlavných krajín pôvodu neregulárnych migrantov prichádzajúcich do EÚ cez západnú Afriku a západné a centrálnu Stredozemie v rokoch 2016 – 2023 a percentuálny podiel získaných finančných prostriedkov z EUTF

Zdroj: EDA na základe platieb agentúry Frontex a EUTF. Údaje sa týkajú skôr zistených prípadov neregulárneho prekročenia hraníc než celkového počtu migrantov, keďže tá istá osoba môže prekročiť vonkajšiu hranicu niekoľkokrát.

29 V porovnaní s predchádzajúcou rozvojovou pomocou sa EUTF viac snažil orientovať svoju podporu na informácie založené na dôkazoch. V rámci EUTF sa vytvorili nástroje pre výskum a zhromažďovanie dôkazov na zhromažďovanie informácií o hnacích silách a dynamike konfliktov, neregulárnej migrácie a vysídľovania, ale nenašli sme žiadne dôkazy o tom, že by sa správy z týchto nástrojov a získané poznatky priamo premietli do stratégie EUTF. Podobne ako hodnotenie EUTF v polovici obdobia, aj prevažná väčšina týchto správ bola k dispozícii až po tom, ako už boli takmer všetky finančné prostriedky viazané (4,4 mld. EUR do decembra 2019), preto na projekty EUTF mohli mať len obmedzený vplyv (pozri [ilustráciu 10](#)).

Ilustrácia 10 – Dostupnosť správ z nástrojov na podporu výskumu a dôkazov a schválenie najnovších priorít a čiastkových cieľov EUTF

Zdroj: EDA na základe finančných údajov Komisie, zázpisnic rady a operačného výboru EUTF, správ z nástroja na podporu výskumu a dôkazov a správ o získaných poznatkoch.

Mechanizmus na prijímanie rozhodnutí o financovaní je rýchlejší, ale príliš málo zohľadňuje získané poznatky a dôkladné posúdenie potrieb.

30 V dokumente o strategickom smerovaní sa stanovuje, že intervencie EUTF by mali vychádzať z dôkladného pochopenia miestnych súvislostí¹¹. Cieľom je umožniť prijímanie rozhodnutí, ktoré s väčšou presnosťou určia, do ktorých oblastí je potrebné investovať (napr. regióny sužované konfliktom alebo ohrozené zvýšeným rizikom konfliktu, núteného vysídlenia, obchodovania s ľuďmi alebo prevádzachstva, oblasti s nedostatkom sociálnych služieb a príležitostí, regióny pôvodu neregulárnych migrantov), komu by tieto investície mali prospieť (napr. ohrozená mládež) a s akými realizátormi projektov (miestnymi, vnútroštátnymi, regionálnymi alebo medzinárodnými) možno v danom kontexte najlepšie dosiahnuť stanovené ciele. Okrem týchto kritérií sme skontrolovali, či sa intervencie EUTF realizovali bezodkladne v reakcii na krízu a či bolo použitie núdzového nástroja opodstatnené.

Pravidlá EUTF umožňovali rýchlo prijímať rozhodnutia o financovaní a uzatváranie zmlúv prebiehalo síce pomalšie, ale v primeranej lehote

31 Viac ako polovica programových pracovníkov EUTF v našom prieskume súhlasila alebo rozhodne súhlasila s tým, že opatrenia podporované z EUTF by sa mohli financovať aj prostredníctvom iných nástrojov EÚ. Poukázali na opatrenia, ktoré by sa mohli kvalifikovať aj na financovanie v rámci bilaterálnych alebo regionálnych projektov ERF, nástroja na podporu stability a mieru, nástroja rozvojovej spolupráce alebo podpory od GR ECHO.

32 Zistili sme však, že EUTF je **flexibilnejší** a dokáže sa lepšie prispôbiť núdzovým situáciám, ako je pandémia COVID-19. Komisia využila EUTF aj v obmedzenom počte krajín, kde financovanie z ERF nebolo možné z dôvodu chýbajúcej politickej dohody.

33 V našej správe za rok 2018 sme zistili, že EUTF prináša okrem toho možnosť rýchlejšej reakcie, keďže skrátil čas potrebný na identifikáciu a formulovanie opatrení a následné zadávanie zákaziek¹². Zistili sme však, že päť projektov z našej vzorky bolo síce zmluvne dohodnutých veľmi rýchlo (t. j. najneskôr dva mesiace po schválení operačným výborom), ale v štyroch ďalších prípadoch trvalo uzavretie zmluvy oveľa dlhšie (v priemere 14 mesiacov). Ostatných sedem projektov sa podarilo zmluvne dohodnúť v primeranom časovom rámci približne šiestich mesiacov. Zistili sme tiež,

¹¹ Dokument o strategickom smerovaní EUTF. Oddiel 2. Zásady intervencie (s. 10).

¹² Osobitná správa 32/2018, ilustrácia 3.

že 11 akčných dokumentov schválených po revízii kritérií priorít v roku 2018 sa muselo následne zrušiť, pretože plánované opatrenia nebolo možné realizovať.

Pri navrhovaní opatrení EUTF sa dostatočne nevyužili poznatky získané v minulosti

34 Akčné dokumenty majú obsahovať všeobecný opis poznatkov získaných z predchádzajúcich projektov, ako aj všeobecný kontext a vyjadrenie konkrétnych potrieb. Všetky akčné dokumenty v našej vzorke okrem jedného obsahovali osobitnú časť o získaných poznatkoch, ale neuvádzali sa v nich komplikácie, úskalia, odporúčania alebo príkladné osvedčené postupy. Uvedené časti boli krátke (v rámci požadovanej maximálnej dĺžky pol strany) a všeobecné. Nevyzdvihli sa v nich poznatky získané z podobných opatrení v iných krajinách. Okrem toho sa získané poznatky nie vždy systematicky zohľadnili v návrhoch projektov (pozri [rámček 3](#)).

Rámček 3

Príklad získaných poznatkov, na ktoré sa dostatočne nenadviazalo

V jednom z akčných dokumentov pre Sahel a Čadské jazero sa zdôrazňuje, že „jedným z poznatkov získaných pri práci s mládežou, mladými dospelými a bývalými migrantmi je, že výrazné zvýšenie príjmov nemusí automaticky viesť k väčšej odolnosti voči neregulárnej migrácii, ale môže dokonca vyvolať riziko realizácie tzv. spiacich plánov neregulárnej migrácie – vzhľadom na vysoké náklady a silné vnímanie migrácie ako kľúča k úspechu a lepšej budúcnosti, a to napriek uvedomovaniu si rizík a nebezpečenstiev neregulárnej migrácie. Podobné účinky sa objavujú aj v prípade zlepšenia odborných zručností.“

Hoci sa v akčnom dokumente na to upozornilo ako na získaný poznatok, na zmiernenie tohto rozpoznaného rizika sa urobilo len málo. Jeden z projektov v našej vzorke zahŕňal monitorovanie vybraných skupín prijímateľov grantov (poľnohospodárov) s cieľom sledovať ich pokrok vo výrobe a marketingu, posúdiť ich reakcie na ťažkosti a poskytnúť im technické poradenstvo. Zo správ z monitorovania vyplynulo, že viacerí prijímatelia vo svojich podnikoch neboli prítomní alebo dokonca boli nezastihnuteľní a niektorí potrebovali ďalšiu odbornú prípravu. Počas našich kontrol na mieste sme sa stretli s rovnakým problémom.

Monitorovanie tejto otázky sa obmedzilo len na vzorku prijímateľov z dvoch projektov a v ďalších piatich projektoch sa neopakovalo.

V dvoch projektoch sa však použili osobitné výberové kritériá, ako napríklad ochota investovať osobný kapitál ako prostriedok na zabránenie tzv. spiacich plánov na neregulárnu migráciu.

35 Monitorovanie zamerané na výsledky (*results-oriented monitoring*, ROM) je preskúmanie, ktoré vykonávajú externí dodávatelia, aby posúdili výkonnosť programov a projektov. Od roku 2020 je súčasťou správ o monitorovaní zameranom na výsledky aj otázka o získaných poznatkoch a osvedčených postupoch. Hoci sa v týchto správach uvádza, že pri 85 % intervenciách sa zohľadnili predchádzajúce skúsenosti a získané poznatky, ukázalo sa v nich takisto, že len v 10 % projektov sa poukázalo na získané poznatky alebo príklady osvedčených postupov, ktoré by sa mohli reálne využiť i mimo bezprostredného kontextu daného projektu.

Navrhované činnosti EUTF dostatočne neriešili naliehavé potreby

36 Podľa vedenia EUTF si delegácie EÚ, ústredie a realizátori projektov počas programovania a navrhovania akčných dokumentov „plynule a neformálne“ vymieňali názory, pričom si všímali naliehavé potreby uvedené v správach z nástroja pre výskum a zhromažďovanie dôkazov. Napriek tomu, že približne 40 % správ z nástroja pre výskum a zhromažďovanie dôkazov bolo dokončených do decembra 2019, zvyšných 60 % sa uverejnilo, keď už boli finančné prostriedky na uzatváranie zmlúv takmer vyčerpané (pozri [ilustráciu 10](#) a bod [29](#)). Iba päť z 31 úradníkov delegácií EÚ, ktorí odpovedali na náš prieskum a ktorí sa podieľali na vypracúvaní akčných dokumentov EUTF, považovalo tieto správy za užitočné pri príprave návrhov. Na tieto správy sa však častejšie odkazovalo pri vypracúvaní akčných dokumentov pre NDICI – Globálna Európa (pozri bod [12](#)). V našej vzorke 16 projektov EUTF výslovne odkazoval na správu vypracovanú s pomocou nástroja pre výskum a zhromažďovanie dôkazov len jeden projekt.

37 Väčšina správ z nástroja na podporu výskumu a dôkazov je verejne dostupná, ale nie všetky sú sústredené na jednej platforme. Niektoré správy sú na webovom sídle EUTF¹³ zoradené podľa zložiek, ale nie podľa cieľov, tém alebo činností. Týmto spôsobom roztriedené informácie sú k dispozícii na webovom sídle zložky Africký roh¹⁴, ktoré spravuje zmluvný partner poskytujúci nástroj pre výskum a zhromažďovanie dôkazov. Úspešnosť projektov by zvýšil spoločný otvorený prístup ku všetkým správam a iným informáciám založeným na dôkazoch, ako sú terénne štúdie (napr. hydrologické, topografické alebo environmentálne štúdie). V jednom projekte z našej vzorky sa využila existujúca pokročilá hydrologická štúdia, ktorá vznikla v rámci iného projektu EUTF a vďaka ktorej bol úspešne zrealizovaný vrt studne v Etiópii (pozri [obrázok 1](#)). V rámci toho istého projektu sa financovala podobná práca v Keni,

¹³ [Webové sídlo EUTF](#).

¹⁴ [Webové sídlo nástroja pre výskum a zhromažďovanie dôkazov](#) so správami z Afrického rohu.

kde sa použili konvenčné a menej spoľahlivé metódy. Dva vrty v Keni boli preto neúspešné.

Obrázok 1 – Úspešný vrt s využitím solárnej energie v Dassenech v Etiópii

Zdroj: EDA.

38 Skontrolované akčné dokumenty sa týkali konkrétnych potrieb. Boli vypracované podľa požiadaviek usmernení, ale zistili sme, že navrhované činnosti nie vždy plne zodpovedali:

- o naliehavosti situácie,
- o kapacite realizátorov,
- o realistickému počtu prijímateľov, ktorí by sa mohli podporiť,
- o miestnej situácii (napr. záujmu mladých ľudí, odvetviam ponúkajúcim pracovné príležitosti, existujúcim štruktúram, predchádzajúcej podpore),

- o právomociam, povinnostiam, záväzkom a kapacitám cieľových vnútroštátnych orgánov,
- o prioritám partnerských krajín (pozri [rámček 4](#)).

Rámček 4

Ciele projektu nezohľadňovali priority partnerskej krajiny

Operačný výbor pre Africký roh dostal informácie, že projekt v Etiópii podporí udržateľnú reintegráciu etiópskych občanov vracajúcich sa z Európy a v konečnom dôsledku prispeje k vytvoreniu národného operačného systému riadenia reintegrácie. Migračné toky ukázali, že preferovanou cieľovou krajinou etiópskych migrantov bola Saudská Arábia (79 %), po ktorej nasledoval Kuvajt (20 %) a Dubaj (1 %).

Prioritou etiópskych orgánov bola repatriácia týchto skupín migrantov, nie návrat neregulárnych migrantov z Európy. Napriek tomu operačný výbor schválil akčný dokument zameraný len na navrátilcov z Európy. V dôsledku toho niekoľko mesiacov pred ukončením projektu dostalo podporu pri reintegrácii menej ako 10 % z pôvodne plánovaného počtu navrátilcov z Európy. Dodatkom k zmluve sa neskôr znížil cieľový počet navrátilcov z Európy a bolo tak možné poskytnúť podporu navrátilcom zo štátov Perzského zálivu.

39 V dôsledku toho sme zistili činnosti, ktoré už neboli udržateľné, ťažko sa realizovali (pozri bod [79](#)) alebo nemali priamu súvislosť s najnaliehavejšími aspektmi migračnej krízy. Tu je niekoľko príkladov:

- obnovu nábrežného korza Al Shabbi v Bengezí,
- obnovenie rímskeho divadla v Sabratha v Líbyi,
- športové a kuchynské vybavenie pre školy s naliehavými potrebami základnej infraštruktúry (pozri [obrázok 2](#)).

Obrázok 2 – Škola bez prístupu k elektrickej energii dostala mixér ako doplnok k školeniu o príprave a uchovávaní potravín

Zdroj: EDA.

40 Preverili sme požiadavku EUTF, ktorou sa stanovuje súlad s pravidlami oficiálnej rozvojovej pomoci. Príspevky do EUTF, ktoré Komisia vykázala OECD, boli podľa nej v 100 % súlade s pravidlami na oficiálnu rozvojovú pomoc (pozri bod 13). Na rozdiel od iných rozvojových nástrojov (napr. NDICI) sa príspevky na oficiálnu rozvojovú pomoc nevykazovali priamo na úrovni projektov. Komisia však pripravila interné zoznamy jednotlivých projektov EUTF s príslušnou oprávnenosťou podľa pravidiel na oficiálnu rozvojovú pomoc. Zaznamenali sme, že tieto zoznamy obsahovali jeden projekt, ktorý nebol oprávnený na oficiálnu rozvojovú pomoc v zložke Severná Afrika. V našej vzorke sme našli aj činnosti, ktoré neboli oprávnené na oficiálnu rozvojovú pomoc, v troch projektoch pokrývajúcich dve zložky, pričom všetky tieto projekty Komisia považovala za plne oprávnené. Tieto tri projekty poskytujú podporu na činnosti v oblasti správy a kontroly hraníc, ktoré sú aspoň čiastočne v záujme darcu alebo priniesli neoprávnené výstupy. Financovanie z EUTF je teda vykázané ako v úplnom súlade s pravidlami pre oficiálnu rozvojovú pomoc, hoci v skutočnosti nie je. Komisia v prípade pochybností neuplatňovala pri podávaní správ o oficiálnej rozvojovej pomoci preventívny prístup.

Napriek inovatívnemu prístupu k identifikácii rizík pre ľudské práva v náročnom prostredí sa tieto riziká neriešili komplexne

Posúdenie potenciálnych rizík pre ľudské práva nebolo komplexné

41 Jednou z ôsmich zásad stratégie EUTF¹⁵ a prioritou, ktorú zdôraznili členovia strategickej rady, je potreba dodržiavať zásadu „nеспôsobať škodu“ (pozri [rámcček 5](#)). Komisia sa zaviazala počas celého projektového cyklu EUTF dodržiavať túto zásadu a prístup OSN založený na ľudských právach. Preskúmali sme preto, či sa opatreniami EUTF, ktoré sme vybrali do vzorky, zdôraznili potenciálne riziká pre ľudské práva a vhodné opatrenia na ich zmiernenie.

Rámček 5

Zásada „nеспôsobať škodu“

Nový Európsky konsenzus o rozvoji: „Náš svet, naša dôstojnosť, naša budúcnosť“ výslovne zaväzuje EÚ a jej členské štáty k uplatňovaniu „prístupu k rozvoju založený na právach, ktorý zahŕňa všetky ľudské práva“. Prístup založený na právach zahŕňa širšiu kategóriu práv ako ľudské práva. Jeho cieľom je presadzovať dve zásady: „nеспôsobať škodu“ a „spôsobať maximálny prospech“¹⁶.

Zásada „nеспôsobať škodu“ znamená, že rozvojová spolupráca by nemala spôsobovať neprijateľné škody alebo porušovanie ľudských práv¹⁷.

42 Akčné dokumenty pred ich predložením operačným výborom prechádzajú interným preskúmaním kvality v Komisii. Komisia sa s nami podelila o svoje poznámky k preskúmaniu kvality ôsmich akčných dokumentov, ktoré sa týkali ôsmich zo 16 projektov v našej vzorke. V prípade ostatných 8 projektov sa nenašli žiadne dôkazy o vykonaní kontroly. Táto absencia kontrol sa týkala aspoň jedného projektu vo všetkých troch zložkách. Pripomienky predložené počas procesu preskúmania sa nezohľadňovali systematicky. Pri schvaľovaní alebo úprave akčných dokumentov nie sú známe súvisiace riziká, a preto sa nemusia nevyhnutne zmiernovať prostredníctvom konkrétnych činností. Po schválení jednotlivých opatrení operačným výborom sa tieto opatrenia musia realizovať v súlade s akčným dokumentom. Manažér EUTF informuje

¹⁵ Dokument o strategickom smerovaní, s. 10.

¹⁶ Súbor nástrojov prístupu založeného na právach, SWD(2014) 152, s. 5 – 7 a 15.

¹⁷ Súbor nástrojov prístupu založeného na právach, s. 15.

operačný výbor len v prípade významných zmien (napr. zvýšenie rozpočtu o viac ako 20 % alebo významné zmeny v povahe a cieľoch opatrenia). Zmeny do 20 % rozpočtu alebo zmeny súvisiace so zabezpečením ľudských práv sa však nepovažujú za významné zmeny (pozri [rámček 6](#)).

Rámček 6

Príklad zmien počas realizácie projektu, ktoré sa nepovažovali za významné

Jeden regionálny projekt v Maroku a Tunisku, v rámci ktorého sme kontrolovali činnosti na tuniskej strane, bol zameraný na posilnenie kapacít orgánov v oblasti námorného dozoru a riadenia migrácie. V akčnom dokumente sa operačnému výboru pre severnú Afriku poskytol zoznam možných modulov a výstupov na financovanie. Pôvodná zmluva Komisie s realizátorom projektu z augusta 2018 sa zameriavala na podporu šiestich prioritných oblastí námorného dozoru.

V roku 2020 sa Komisia napriek oneskoreniu realizácie (15 % tuniskej zložky bolo pridelených do septembra 2020, ale nie všetky boli vyplatené) rozhodla zvýšiť tuniskú časť rozpočtu projektu o 10 mil. EUR. Dodatočné finančné prostriedky boli vyžiadané na systém dozoru pokrývajúci celé pobrežie. Realizátor projektu neskôr zistil, že táto zložka nebude zmluvne dohodnutá alebo dokončená pred uplynutím platnosti EUTF. Verejná súťaž vyhlásená v roku 2022 sa preto v roku 2023 zrušila a zostávajúce finančné prostriedky (5 mil. EUR) sa poskytli na nákup iného vybavenia.

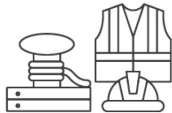
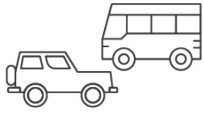

Všimli sme si, že pôvodný akčný dokument pre tento projekt bol pozmenený o pripomienky členských štátov týkajúce sa rozmeru ľudských práv. Pozmenený akčný dokument už neobsahoval odkazy na potrebu podporovať prístup k riadeniu migrácie založený na právach, najmä na potrebu podporiť koordináciu medzi pohraničnými agentúrami a vnútroštátnymi orgánmi pre ľudské práva a ochranu obetí, zvýšiť kapacitu pohraničných orgánov na identifikáciu a prevenciu potenciálneho porušovania práv, ako sú prípady obchodovania s ľuďmi, na hraničných priechodoch a posilniť možnosti poskytovania pomoci obetiam porušovania ľudských práv identifikovaným na hraniciach. V dôsledku toho sa tieto informácie neposkytli operačnému výboru.

43 Oddiely o rizikách v akčných dokumentoch majú všeobecne štandardný formát a dĺžku bez ohľadu na veľmi rozdielne dôsledky pre ľudské práva. Neexistuje napríklad zásadný rozdiel medzi hodnotením rizika pri vytváraní pracovných miest a pri bezpečnostných opatreniach. V akčných dokumentoch pre tri z našej vzorky 16 projektov sa nekategorizovala úroveň rizika (nízka/stredná/vysoká) ani sa v nich neuvádzalo žiadne prepojenie so zmierňujúcimi opatreniami.

44 Zatiaľ čo v piatich akčných dokumentoch týkajúcich sa našej vzorky sa uvádzalo aspoň jedno riziko v oblasti ľudských práv, v ostatných sa neuvádzalo žiadne. V troch z týchto piatich dokumentoch sa uvádzalo riziko vzniku napätia medzi navrátilcami/utečencami a hostiteľskými komunitami. Toto riziko sa však rovnako vzťahovalo aj na ostatné projekty v našej vzorke.

45 Riziká sú prirodzene vyššie, ak sa opatrenia vykonávajú v mimoriadne nestabilných oblastiach a zahŕňajú činnosti v oblasti riadenia hraníc alebo bezpečnosti. Táto vyššia miera rizika sa týkala piatich akčných dokumentov z našej vzorky. V dvoch z nich sa však neuvádzalo žiadne potenciálne riziko z hľadiska ľudských práv a ďalšie tri odkazovali len na obmedzený počet rizík. Okrem toho sa do analýzy nezahrnuli prierezové riziká, ktoré vznikajú pri vykonávaní viacerých činností v tej istej krajine a ktoré sú uvedené v druhom stĺpci *ilustrácie 11*.

Ilustrácia 11 – Potenciálne riziká v oblasti ľudských práv spojené s viacerými činnosťami EUTF v Líbyi

Zámery EÚ	Poskytnutá podpora z EUTF	Ako EDA posúdil potenciálne riziká, na ktoré sa v projektovej dokumentácii nepoukazuje
<ul style="list-style-type: none"> • Zlepšenie námorného dozoru • Zníženie počtu úmrtí na mori 	 <p>Vybavenie, lode a odborná príprava</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zariadenia by mohli používať aj iné subjekty ako zamýšľaní príjemcovia • Vyškolený personál nemusí byť viazaný dodržiavať zásadu „nespôsobať škodu“ • Príjemcovia nemusia akceptovať monitorovanie treťou stranou
<ul style="list-style-type: none"> • Zlepšiť podmienky v zariadeniach určených na zaistenie zásahmi zachraňujúcimi životy a situáciu migrantov v oblasti ľudských práv 	 <p>Práce/vybavenie na miestach vylodenia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Líbyjská pobrežná stráž/Všeobecná správa pobrežnej bezpečnosti môže stratiť kontrolu nad miestami vylodenia a prístup k darcom môže byť obmedzený • Miesta vylodenia môžu používať aj iné, tzv. neoficiálne subjekty na neplánované účely • Chýba kontrola: Dvor audítorov nemohol skontrolovať jedno z financovaných miest vylodenia, pretože sa zmenil vlastník
<ul style="list-style-type: none"> • Zriadenie základných zariadení na lepšiu organizáciu pátracích a záchranných operácií, hraničného dozoru a kontrolných operácií • Zlepšenie ochrany pozemných hraníc 	 <p>Automobily a autobusy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora z EUTF mohla uľahčiť presun migrantov na miesta vylodenia, čím došlo k ich ešte väčšiemu preplneniu • Automobily/autobusy nemusia používať len určené príjemcovia na určené účely
<ul style="list-style-type: none"> • Zlepšiť podmienky v zariadeniach určených na zaistenie zásahmi zachraňujúcimi životy a situáciu migrantov v oblasti ľudských práv 	 <p>Práce/vybavenie na miestach vylodenia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Podporované miesta vylodenia nemusia byť pravidelne prístupné pre humanitárne/rozvojové subjekty • Miesta vylodenia uzavreté oddelením pre boj proti nelegálnej migrácii sa môžu dostať pod kontrolu iných, tzv. neoficiálnych subjektov zapojených do prevádzkových činností • Zariadenie sa nemusí používať na zamýšľané účely alebo mohlo dôjsť k jeho predaju • Z čiastkového obstarávania mohli potenciálne profitovať zločinecké organizácie

Zdroj: EDA.

46 Na úrovni realizácie sme zistili, že pri činnostiach sa dostatočne neriešili riziká súvisiace so zásadou „nespôsobať škodu“:

- o Deväť akčných dokumentov (v prípade 10 zo 16 projektov zaradených do vzorky) neobsahovalo konkrétne opatrenia na zabránenie riziku spôsobenia škody. V šiestich z 10 projektov sa však realizovali činnosti, pri ktorých sa táto zásada dodržiavala (konzultácie s náčelníkmi kmeňov, mapovanie prírodných zdrojov s miestnymi komunitami, zameranie sa viac na ženy ako na mužov, podobná podpora pre miestnych obyvateľov a navrátilcov, školenia o ľudských právach atď.). V jednom z projektov sa minimalizovalo riziko napätia medzi hostiteľskými komunitami a navrátilcami, ktorí využívajú hospodársku podporu, organizovaním stretnutí zameraných na dialóg s komunitou a reintegračných činností.
- o Päť akčných dokumentov (zo šiestich ďalších projektov) obsahovalo opatrenia na riešenie rizík, ktoré nespôsobujú škody, tie sa však nepremietali systematicky do konkrétnych činností alebo ukazovateľov na úrovni projektu, ktorými by sa potvrdilo ich riadne vykonávanie (pozri príklad v [rámčeku 7](#)).

Rámček 7

Príklady navrhovaných zmierňujúcich opatrení, v prípade ktorých máme len obmedzené dôkazy o tom, že sa počas projektu realizovali

V akčnom dokumente pre prvú fázu projektu riadenia hraníc v Líbyi sa uvádza, že na správne používanie námorného a pozemného vybavenia budú dohliadať príslušníci talianskych orgánov presadzovania práva a že sa zavedú prísne kritériá výberu a preverovania líbyjských úradníkov, ktorí budú môcť využívať výhody projektu. Nevideli sme však dostatočné dôkazy o tom, že by sa tieto zmierňujúce opatrenia kedykoľvek od začiatku projektu v roku 2018 naozaj vykonali.

V akčnom dokumente pre druhú fázu projektu sa uvádzala špeciálna odborná príprava o odporúčaných zásadách a usmerneniach Úradu OSN pre ľudské práva v oblasti ľudských práv na medzinárodných hraniciach. Prijímatelia, s ktorými sme viedli rozhovory, uviedli, že odbornú prípravu o ľudských právach im poskytli iné zainteresované strany, ale nie realizátor projektu.

Program odbornej prípravy realizátora projektu na roky 2022 – 2024 zahŕňal moduly o medzinárodnom námornom práve a ľudských právach a o medzinárodných dohovoroch o pátracích a záchranných činnostiach. Nevideli sme však žiadne formálne dôkazy o rozsahu a obsahu týchto kurzov (napr. osnovu kurzu, prezentácie v Powerpointe, odučené hodiny, prezenčnú listinu), keďže väčšina z nich sa skladala z praktickej odbornej prípravy, ktorá sa mala uskutočniť na mori. Dostali sme jednu 30-minútovú prezentáciu o vypracovaní štandardných operačných postupov pátracích a záchranných činností s právnymi dôsledkami pre oblasť ľudských práv. Tá bola usporiadaná v Ríme v marci 2023 pre šesť vysokých líbyjských predstaviteľov. Odborná príprava o medzinárodných normách vrátane ľudských práv v súvislosti s činnosťami riadenia pozemných hraníc sa začala až v roku 2023.

47 Vo všeobecných podmienkach všetkých dohôd o financovaní sa stanovuje, že ak EÚ formálne zistí porušenie ľudských práv, činnosť sa pozastaví. Zmluva na jeden projekt obsahovala novú doložku, ktorá podmieňovala dodávku zariadenia dodržiavaním zásady „nespôsobovať škodu“ a ľudských práv. Táto doložka sa doplnila počas realizácie projektu a nevzťahovala sa na žiadne dovtedy odovzdané zariadenie. Ďalší projekt obsahoval podobné, ale menej prísne obmedzenia používania, ale vo všeobecných podmienkach zmluvy odkazoval na potrebu dodržiavať obmedzenia EÚ. Táto doložka sa však neuplatňovala systematicky na všetky projekty, najmä na projekty týkajúce sa bezpečnosti, riadenia hraníc alebo iných citlivých činností.

Monitorovanie a podávanie správ o dodržiavaní ľudských práv nebolo dostatočne spoľahlivé napriek tomu, že bolo pokusne zavedené monitorovanie zabezpečované tretími stranami

48 Posúdili sme, či Komisia:

- určila spoľahlivých partnerov na vykonávanie doplňujúceho monitorovania činností EUTF so zameraním na ľudské práva,
- zaviedla postupy na zaznamenávanie a kontrolu správnosti obvinení z porušovania ľudských práv v súvislosti s projektmi EUTF,
- stanovila jasné postupy pri riešení otázok týkajúcich sa citlivých projektov,
- stanovila jasné kritériá na pozastavenie činností EUTF.

Kontroly dodržiavania zásady „nespôsobovať škodu“ sa začali v roku 2020, ale neboli dostatočne doložené ani v správach samotnej Komisie

49 Komisia sa domnieva, že za zabezpečenie dodržiavania ľudských práv a zásady „nespôsobovať škodu“ počas realizácie projektov sú v prvom rade zodpovední ich realizátori (rozvojové agentúry členských štátov, agentúry OSN alebo mimovládne organizácie). Hoci sme zistili, že implementujúci partneri zaviedli procedurálne usmernenia, nepredložili nám žiadne dôkazy o zdokumentovaných kontrolách.

50 Nestále prostredie, v ktorom EUTF funguje, predstavuje výzvu z hľadiska monitorovania projektov. Komisia, realizátori projektov a ďalší dodávatelia čelili podobným prekážkam, aké sme zažili napríklad pri získavaní prístupu do zariadení určených na zaistenie a na iné miesta, ktoré si vyžadujú úradné povolenie. V Somálsku a Líbyi Komisia využíva externých dodávateľov na posudzovanie výsledkov prostredníctvom monitorovania realizácie konkrétnych projektov. Veľká väčšina programových pracovníkov, ktorých sme oslovili, bola schopná v rámci projektov, za ktoré boli zodpovední, uskutočniť kontroly v teréne, ale štvrtina z nich uviedla, že to nebolo možné – najmä z dôvodu obmedzených zdrojov (personál, rozpočet, vozidlá) alebo obáv o bezpečnosť. Preskúmali sme 58 správ zo služobných ciest týkajúcich sa projektov EUTF v piatich krajinách, ktoré sme kontrolovali, a našli sme len jednu, v ktorej sa uvádza, že sa vykonala kontrola zásady „nespôsobovať škodu“. Ani jedna z ďalších 57 správ neobsahovala žiadne dôkazy o takýchto kontrolách ani vysvetlenie, prečo kontroly neboli potrebné.

51 Od roku 2020 konzultanti do správ o monitorovaní zameranom na výsledky zahŕňajú kontroly dodržiavania ľudských práv a zásady „nespôsobovať škodu“. Podľa týchto kontrol sa v 121 zo 130 projektov (93 %) nevyskytli problémy v oblasti ľudských práv. Konzultanti vykonávajúci monitorovanie zamerané na výsledky zistili, že v deviatich projektoch sa riziká, ktoré nespôsobujú škody, nijakým spôsobom nezmiernili.

Monitorovanie rizík v oblasti ľudských práv v Líbyi je nové, ale nepreukázali sa žiadne následné opatrenia

52 V decembri 2019 Komisia po prvý raz pristúpila k uzavretiu zmluvy s externou konzultačnou spoločnosťou v Líbyi s cieľom monitorovať:

- do akej miery sa pri projektoch EUTF podporovali a chránili ľudské práva prijímateľov v súlade s prístupom, ku ktorému sa EÚ zaviazala,
- Aký vplyv n dodržiavanie ľudských práv mali činnosti EUTF v oblasti vzdelávacích činností.

53 Monitorovanie ľudských práv tretími stranami je zložitý a citlivý mechanizmus. EÚ uplatnila tento prístup v Líbyi po prvýkrát. Tento mechanizmus sa však nezaviedol v iných krajinách, kde by mohli byť ohrozené ľudské práva. Zmluva v Líbyi sa nevzťahovala na celé obdobie vykonávania zmlúv v rámci EUTF. V Líbyi sa v rámci EUTF začali realizovať projekty v roku 2016 a činnosti budú pokračovať až do roku 2025, dodávateľ však vypracoval 27 mesačných správ len za obdobie od septembra 2020 do decembra 2022. Potom nasledovala deväťmesačná prestávka, kým bola v septembri 2023 podpísaná druhá zmluva.

54 V každej z mesačných monitorovacích správ sa opisuje široká škála udalostí a potenciálnych rizík, ktoré boli v Líbyi zaznamenané počas predchádzajúceho mesiaca. Rozsah monitorovania závisí od kontextu a nezahŕňa dôkladnú kontrolu vplyvu všetkých výstupov a činností (napr. elektrických generátorov alebo kurzov odbornej prípravy) na ľudské práva. Správy poskytujú pracovníkom EUTF užitočné informácie o zložitej situácii na mieste.

55 Mesačné monitorovacie správy sú potenciálne užitočným a novým zdrojom informácií pre zamestnancov Komisie, Komisia však nezaviedla postup, ako ďalej konať na základe informácií uvedených v týchto správach. Zamestnanci Komisie, ktorí nemajú dôkladné znalosti o činnostiach financovaných z EUTF v Líbyi, najmä o ich umiestnení, nedokážu prepojiť zdôraznené riziká s projektmi EUTF a nevedia posúdiť, či sa vybavenie financované EÚ používa v súlade s pôvodným zámerom a so zásadou „nespôsobovať škodu“.

56 Počas auditu sme zistili, že niektorí zamestnanci Komisie, a to tak v Bruseli ako aj v delegácii neboli úplne oboznámení s podrobnosťami o činnostiach EUTF alebo miestom ich vykonávania v Líbyi. Z nášho prieskumu, ktorý sme uskutočnili medzi programovými pracovníkmi vo všetkých zemepisných zložkách vyplynulo, že niekoľko z nich nemá o mieste výstupov a činnosti úplné informácie.

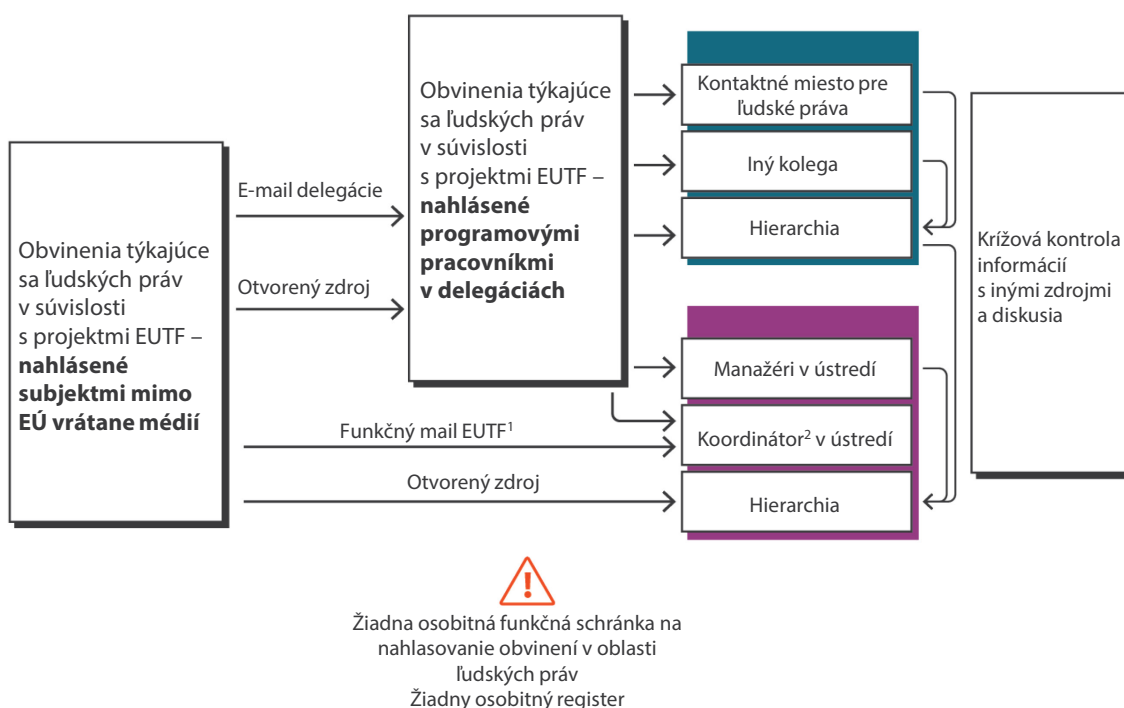
57 Komisia a ESVČ neposkytli mesačné monitorovacie správy darcom ani realizátorom projektov v rámci EUTF. Realizátori projektov však dostali kópie piatich tematických správ, ktoré obsahovali podrobnosti o konkrétnych rizikách činností v rámci projektov EUTF a návrhy odporúčaní. Tieto správy poukázali na nedostatok systematického a dôkladného posudzovania citlivosti na konflikty. Komisia, dodávateľ a príslušní realizátori projektov sa dohodli na akčnom pláne, ktorý sa sleduje v monitorovacích správach v rámci druhej zmluvy (pozri bod 54).

Neexistujú žiadne formálne postupy na hlásenie a posudzovanie údajných porušení ľudských práv

58 Komisia sa domnieva, že súčasťou primeraných záruk na zmiernenie rizík v oblasti možných škôd alebo ľudských práv sú zmluvné doložky, ktoré umožňujú v prípade rozhodnutia EÚ pozastavenie činnosti. Nenašli sme však žiadne jasné či zdokumentované príklady ani praktické pokyny, aké kroky môžu viesť EÚ k rozhodnutiu o pozastavení činnosti. Komisia uviedla, že pozastaví podporu v prípade, že bude existovať priama súvislosť medzi výdavkami EÚ a obvinením z porušovania ľudských práv, a to na základe individuálneho posúdenia nutnosti a proporcionality a s prihliadnutím na kontext danej krajiny. Napriek tomu, že obvinenia z takýchto porušení existujú, Komisia nebola schopná poskytnúť príklady žiadnych takýchto formálnych hodnotení vykonaných v súvislosti s činnosťami EUTF. Komisia nám opísala príklady situácií, ktoré by viedli k pozastaveniu určitých činností v Líbyi. Napriek tomu, že sme našli jasné známky toho, že jedna z týchto situácií nastala, Komisia doposiaľ žiadnu z činností EUTF v Líbyi nepozastavila, pretože sa domnieva, že v záujme zachovania života a zmiernenia utrpenia migrantov musí podpora pokračovať.

59 Desiati programoví pracovníci EUTF v rámci všetkých troch zložiek, ktorých sme sa na to dôverne opýtali, uviedli, že nahlásili iným kolegom obvinenia z porušovania ľudských práv. Komisia však na úrovni ústredia zaznamenala len jedno obvinenie. Komisia nám vysvetlila, že oznamujúca osoba môže obvinenia predložiť priamemu nadriadenému (vedúcemu úseku, vedúcemu oddelenia spolupráce, vedúcemu oddelenia financií a zmlúv, vedúcemu delegácie) podľa zásady informovania len v prípade potreby, aby sa zabezpečila dôvernosc' oznamovaných informácií. Obvinenia sa tak môžu oznamovať rôznym osobám rôznymi spôsobmi (pozri *ilustráciu 12*). Takmer tri štvrtiny respondentov uviedli, že nedostali žiadne usmernenie, ako postúpiť obvinenia z porušovania ľudských práv.

Ilustrácia 12 – Nahlasovanie a spracovanie obvinení z porušovania ľudských práv v kontexte projektov EUTF je rôznorodé

¹ INTPA-EUTF-AFRICA@ec.europa.eu

² Zabezpečuje koordináciu všetkých 3 zložiek.

Zdroj: EDA na základe odpovedí z prieskumu a diskusie s Komisiou.

60 Existuje riziko, že obvinenia sa úplne nezdokumentujú a nespracujú, najmä v prípade fluktuácie zamestnancov. V čase auditu Komisia ani ESVČ nemali spoločnú databázu dôverných informácií, ktorá by zabezpečovala riadnu evidenciu a správu obvinení. Nemôžeme preto potvrdiť, že všetky obvinenia boli preverené.

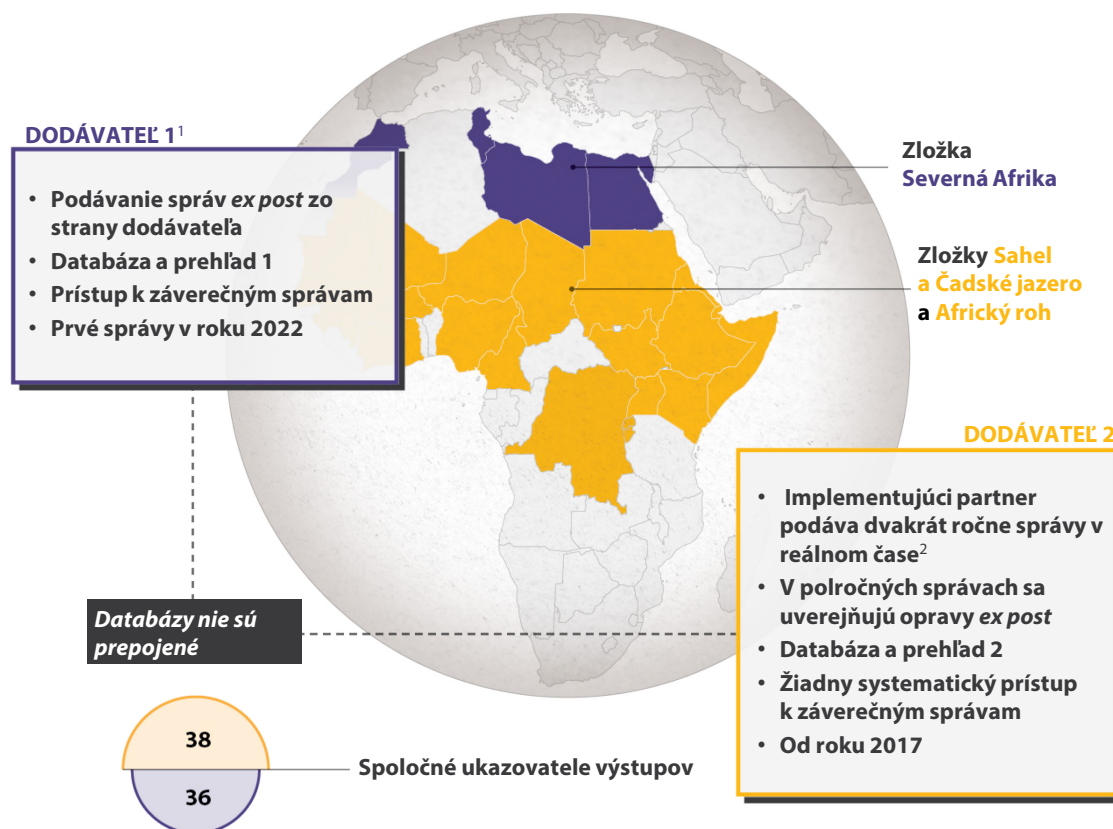
Niektoré prvky systému monitorovania a podávania správ nie sú dostatočne presné a zatiaľ neumožňujú preukázať, ktoré postupy fungovali najlepšie

Monitorovací systém zhromažďuje údaje o ukazovateľoch výstupov zo všetkých projektov, zistili sme však, že nie je dostatočne presný a nadhodnocuje dosiahnuté výsledky

61 Posudzovali sme, či sa výsledky EUTF účinne monitorovali na úrovni projektov a EUTF. Monitorovanie na úrovni projektov vykonávajú implementujúci partneri a operační manažéri EUTF v delegáciách EÚ a prostredníctvom monitorovania zameraného na výsledky a monitorovacích správ a tretích strán. V rámci EUTF sa zriadil nový, osobitný systém na meranie spoločných výsledkov. V roku 2018 sme Komisii odporučili, aby zlepšila monitorovanie EUTF. V roku 2017 sa v rámci EUTF už začal zavádzať nový systém monitorovania a vzdelávania, ktorý zhromažďuje informácie zo všetkých projektov EUTF podľa 38 spoločných ukazovateľov výstupov pre zložky Sahel/Čadské jazero a Africký roh a 36 ukazovateľov pre severnú Afriku (príklady pozri v [prílohe IV](#)). Systém monitorovania a vzdelávania je hlavným nástrojom EUTF na monitorovanie týchto spoločných ukazovateľov výstupov a oznamovanie výsledkov zainteresovaným stranám. Údaje o výstupoch sa uvádzajú vo výročnej správe EUTF, na zasadnutiach strategickej rady a na [webovom sídle](#) EUTF, ale bez externého nezávislého overenia.

62 Od roku 2016 zhromažďovali a agregovali údaje a vykonávali štúdie a analýzy pre systém monitorovania a vzdelávania traja samostatní externí dodávatelia za približne 18 mil. EUR. V súčasnosti jeden spravuje údaje za zložky Africký roh a Sahel/Čadské jazero a druhý má na starosti zložku severnej Afriky (pozri [ilustráciu 13](#)).

Ilustrácia 13 – Zber údajov zmluvnými stranami ako základ pre podávanie správ do systému monitorovania a vzdelávania

¹ Údaje za roky 2017 – 2021 pôvodne vykázal iný dodávateľ, ale metodika použitá dodávateľom 1 umožnila od roku 2017 vykazovať kumulatívne výsledky.

² Správy podávané v reálnom čase nemusia nevyhnutne vychádzať z dostupných (oficiálnych) opisných správ. Ich cieľom je informovať o situácii v každom uplynulom štvrtroku alebo polroku, čím sa líšia od správ podávaných *ex post*, ktoré sú na týchto správach založené.

Pozn.: Hranice zobrazené a označenia uvedené na tejto mape nevyjadrujú oficiálne potvrdenie ani schválenie zo strany Organizácie Spojených národov.

Zdroj: EDA na základe MLS.

63 Na overenie správnosti vykazovania systému monitorovania a vzdelávania sme použili vzorku 11 ukazovateľov uvedených v *prílohe IV*. Vo všetkých projektoch zaradených do vzorky sme zistili chyby a nepresnosti. V správach týkajúcich sa Sahelu/Čadského jazera a Afrického rohu sme v porovnaní so severnou Afrikou zistili viac nezrovnalostí. Čiastočne je to preto, že konzultant pre zložku severnej Afriky sa opieral o informácie vykazované realizátormi projektov po tom, čo ich potvrdili operační manažéri Komisie, ale snažil sa tiež vyhnúť dvojitému započítavaniu a uplatňoval obozretnejší prístup. V prípade ostatných zemepisných zložiek boli údaje do systému MLS vkladané štvrťročne pred tým, ako manažéri Komisie potvrdili správy. Príčinou týchto nezrovnalostí boli:

- o metodické zmeny (systém monitorovania a vzdelávania bol vytvorený v roku 2017, po uzatvorení zmlúv na prvé projekty),
- o metodické nedostatky (pozri *rámček 8*),

Rámček 8

Príklad metodického nedostatku, ktorý vedie k nepresnému vykazovaniu

V Etiópii sa realizoval projekt, ktorého cieľom bolo riešiť nedostatok miest na umývanie rúk s cieľom spomaliť prenos ochorenia COVID-19. Realizátor projektu vykázal 100 stanovišť na umývanie rúk, ale v systéme monitorovania a vzdelávania sa tieto výstupy vykázali ako 100 samostatných jednotiek, a nie ako jedna vybudovaná alebo obnovená sociálna infraštruktúra. Domnievame sa, že toto zariadenie sa malo vykazať ako „mikroinfraštruktúra (latríny, studne, elektrina)“ v rámci ukazovateľa „základné služby“ a započítať ako jedna jednotka.

@ Realizátori projektov. Všetky práva vyhradené.

- o nadmerné vykazovanie výstupov v 13 zo 16 projektov (častejšie ako nedostatočné vykazovanie, napríklad dvojité započítanie prijímateľov, infraštruktúry alebo plochy (pozri [rámček 9](#)),
- o chýbajúce podrobné informácie, ktoré by poskytli realizátori projektov a ktoré sme zistili pri kontrolách na mieste,
- o Ťažkosti, s ktorými zmluvní partneri zodpovední za MLS získavali od implementujúcich partnerov presné a včasné informácie.

Rámček 9

Príklady nadmerného vykazovania a skresľovania počtu priemyselných parkov a podnikateľských infraštruktúr

Štyri projekty z našej vzorky obsahovali spolu 62 „vybudovaných, rozšírených alebo zlepšených priemyselných parkov a/alebo podnikateľských infraštruktúr“. Zistili sme, že tieto štyri projekty sa netýkali žiadnych priemyselných parkov. Výstupy, ktoré sa nám podarilo skontrolovať, sa týkali podnikovej infraštruktúry alebo vybavenia. Nepodarilo sa nám získať dostatočné informácie na overenie existencie 33 zo 62 vykázaných jednotiek, alebo boli v systéme monitorovania a vzdelávania vykázané nesprávne.

V jednom projekte sa v rámci tohto ukazovateľa vykázalo 12 výstupov. Navštívili sme jednu z podporených stavieb a zistili sme, že existuje už niekoľko rokov a postavili ju miestne orgány. Podpora z EUTF sa poskytla len vo forme drobného IT vybavenia: notebook, tlačiareň, slúchadlá a elektronický zápisník.

64 V našej správe z roku 2018 sme odporúčali, aby dokumenty o plánovaní projektov známe ako logické rámce obsahovali konkrétne, merateľné, dosiahnuteľné, realistické a časovo ohraničené ciele (SMART) (pozri [prílohu I](#)). Komisia vo svojich odpovediach na správu uviedla, že zabezpečí takéto SMART ukazovatele. Logické rámce odvtedy prešli aktualizáciou. Ukazovatele používané na meranie všeobecných a špecifických cieľov však stále nie sú úplne konkrétne, relevantné, merateľné alebo dosiahnuteľné (pozri [rámček 10](#)). Meranie pokroku komplikuje skutočnosť, že takmer polovica ukazovateľov nemá jasné východiskové hodnoty a tretina ukazovateľov má stanovené len nejasné alebo žiadne ciele. Od roku 2020 dodávatelia vykonávajúci monitorovanie projektov EUTF zamerané na výsledky zistili problémy v logických rámcoch vo viac ako polovici monitorovaných projektov.

Rámček 10

Príklad ukazovateľa, ktorý nespĺňa kritériá SMART

V jednom projekte sa stanovil ukazovateľ „Vnímanie národných a medzinárodných expertov a podiel expertov, ktorí vnímajú zníženie neregulárnej migrácie a zmiernenie zraniteľnosti, ktorá z nej vyplýva“ na meranie pokroku pri dosahovaní cieľa „zmierniť zraniteľnosť vyplývajúcu z neregulárnej migrácie a bojovať proti neregulárnej migrácii“.

Ukazovateľ nie je konkrétny: nielenže vychádza z názorov, ale neuvádza sa v ňom ani to, s akými odborníkmi sa má otázka konzultovať a aké zdroje sa majú použiť na zber údajov. Nestanovuje sa v ňom žiadna východisková hodnota a jediným cieľom je „zníženie“.

Stále nie sú k dispozícii dostatočné údaje, ktoré by preukázali, ako udržateľne sa prostredníctvom EUTF riešia základné príčiny neregulárnej migrácie a núteného vysídľovania

65 Overili sme, či sú správy o EUTF presné a či poskytujú objektívny obraz o dosiahnutých výsledkoch (efektívnosť, účinnosť, vplyv) a výzvach. Takisto sme overili, či výstupy kontrolovaných projektov pretrvali a používajú sa aj po ukončení projektov a či projekty prispeli k pozitívnym výsledkom a vplyvom v oblasti rozvoja.

Vykázané výsledky sú pozitívne, ale neidentifikujú najlepšie prístupy k obmedzeniu neregulárnej migrácie a núteného vysídľovania

66 Správy o monitorovaní zameranom na výsledky ukazujú, že polovica všetkých výstupov EUTF má očakávanú kvalitu. V čase auditu sa v rámci projektov z našej vzorky uvádzalo, že sa realizovala značná časť plánovaných činností, zariadení alebo prác, ale nie všetky (pozri [prílohu II](#)). Päť zo 16 projektov však bolo stále vo fáze realizácie. Pri kontrolách na mieste sme zistili, že realizátori troch projektov nadhodnotili svoje výstupy (pozri príklad výstavby budovy remeselníckej dielne na [obrázku 3](#), ktorá bola uvedená ako dokončená).

Obrázok 3 – Nedokončená budova remeselníckej dielne v čase ukončenia zmluvy

Zdroj: EDA.

67 V rámci EUTF nie sú stanovené ani východiská, ani ciele na meranie celkového zlepšenia a dosiahnutých výsledkov. Okrem toho údaje o výsledkoch za portfólio EUTF nie je možné agregovať rovnakým spôsobom ako údaje o výstupoch, a to najmä preto, že pred programovaním neboli navrhnuté spoločné ukazovatele výsledkov EUTF¹⁸. Správy z monitorovania EUTF však obsahujú analýzy špecifické pre jednotlivé projekty v zložkách Sahel/Čadské jazero a Severná Afrika. V Africkom rohu sa zozbiera obmedzený počet ukazovateľov v rámci podobných projektov so zameraním na prínosy podpory z EUTF pre príjmy domácností, potravinovú bezpečnosť, výživu a zdravie, zníženie neregulárnej migrácie a riadenie migrácie.

¹⁸ Systém monitorovania a vzdelávania EUTF – Africký roh, december 2023, s. 14.

68 Prostredníctvom správ o monitorovaní zameranom na výsledky sa monitoroval vysoký počet problematickejších projektov EUTF (v čase auditu 220) – a v dvoch tretinách z nich sa dospelo k záveru, že plánované výsledky sú ohrozené. Ani po siedmich rokoch, a to aj napriek získaným poznatkom a preskúmaniu v polovici obdobia, Komisia stále nie je schopná určiť a oznámiť najúčinnšie prístupy k obmedzovaniu neregulárnej migrácie a núteného vysídľovania v Afrike.

69 Zistili sme, že len v jednom z projektov v našej vzorke sa dosiahli všeobecné aj špecifické ciele a v 11 projektoch sa dosiahli čiastočne (pozri [prílohu II](#)). Nedostatky v údajoch a chýbajúce SMART ukazovatele však sťažujú meranie presných výsledkov a vplyvov (pozri príklad v [rámcu 10](#)). V ostatných štyroch projektoch sa činnosti stále realizujú.

Vykazované výsledky sú ovplyvnené problémami súvisiacimi s udržateľnosťou a nadhodnotením

70 V Mauritánii sme vykonali audit jedného bezpečnostného projektu, ktorý sa týkal výcviku a vybavenia mobilných bezpečnostných síl, najmä v odľahlejších oblastiach, s cieľom zlepšiť verejnú bezpečnosť a prispieť k stabilite krajiny. Bezpečnostné sily evakovali ľudí a majetok v prípade povodní a zadržali pašované zbrane, drogy, palivo a neregulárnych migrantov. Pomohli takisto zatknúť odsúdených teroristov, ktorí utiekli z väzenia. Projekt bol úspešný, ale nie z hľadiska jeho nadnárodných cieľov (neexistovala regionálna koordinácia s inými krajinami).

71 Tri z projektov, ktoré sme vybrali do vzorky, boli zamerané na podporu riadenia hraníc, a najmä na hraničné kontroly, ale žiadny z nich nezahŕňal ukazovateľ výsledkov, pomocou ktorého by sa dal merať počet zachránených/zadržaných osôb alebo vplyv na migračné toky. Celkovo nie je dostatok údajov na preukázanie vplyvu podpory z EUTF, najmä na zníženie počtu migrantov využívajúcich trasu cez centrálnu Stredozemie (pozri jeden príklad z troch projektov v [rámcu 11](#)).

Rámček 11

Napriek zlepšeniam chýbajú údaje, ktoré by preukazovali jasnú súvislosť medzi podporou z EUTF a kapacitou líbyjských orgánov v oblasti riadenia hraníc a migrácie

Od roku 2018 získala líbyjská Všeobecná správa pobrežnej bezpečnosti výcvik a vybavenie, najmä opravené plavidlá, ale jej úloha pri pátracích a záchranných operáciách je oveľa obmedzenejšia ako úloha líbyjskej pobrežnej stráže. Hlavným líbyjským aktérom na mori je líbyjská pobrežná stráž, ktorá dostala svoje prvé plavidlo financované z prostriedkov EUTF v júni 2023.

S výnimkou rokov 2019 a 2020 zostal nahlásený počet osôb vrátených do Líbye vyšší ako v roku 2016. Pomer počtu návratov do Líbye a počtu odchodov z nej začal v roku 2019 klesať, a to napriek tomu, že počet osôb, ktoré sa do Európy dostávajú trasou cez centrálnu Stredozemie, sa od roku 2019 neustále zvyšuje. Počet migrantov odchádzajúcich z Líbye a počet osôb prichádzajúcich do Talianska je však stále oveľa nižší ako v roku 2016.

Napokon, Líbya nemá národné pátracie a záchranné koordinačné stredisko a jej námorné záchranné koordinačné stredisko ešte nie je funkčné, hoci vybavenie financované z EUTF bolo dodané už v decembri 2021 (pozri [obrázok 4](#)).

Obrázok 4 – Uzamknuté a nepoužívané kontajnery určené pre budúce námorné záchranné koordinačné stredisko v Tripolise

Zdroj: EDA.

V správach o monitorovaní dodržiavania ľudských práv vypracovaných pre Komisiu (pozri bod 54) sa uvádza, že líbyjské pobrežné orgány nie vždy reagujú na núdzové situácie na mori a systematicky neinformujú humanitárne organizácie, ktoré môžu poskytnúť pomoc pri vylodení. V správach sa takisto upozornilo na vykonávanie pátracích a záchranných operácií na mori spôsobom, ktorým sa potenciálne porušuje medzinárodné právo.

72 Naša vzorka zahŕňala päť projektov, ktorých cieľom bolo zabezpečiť ochranu utečencom a migrantom. Dva projekty v Etiópii a jeden v Gambii podporovali činnosti zamerané na zlepšenie reintegrácie vracajúcich sa migrantov a posilnenie vnútroštátnych štruktúr. Napriek cennej logistickej a materiálnej podpore sa gambijský národný koordinačný orgán pre migráciu stretával len zriedka, ale vypracoval akčný plán na roky 2023/2024 a sieť informačných centier pre migráciu sa po zastavení financovania stala neaktívnou. V uvedených projektoch v Etiópii a Gambii sa plánoval systém postupovania informácií, aby sa informácie o migrantoch mohli poskytovať iným partnerom na účely ďalšej pomoci. Zistili sme, že online platformu nevyužívali systematicky všetci darcovia v Gambii a postupovanie informácií sa uskutočňovalo len *ad hoc* (e-mailom alebo telefonicky), čo viedlo k riziku duplicitnej podpory (pozri **rámček 12**). Online platforma v Etiópii vôbec nefungovala.

Rámček 12

Príklad opakovanej podpory z EUTF bez výsledkov

V roku 2018 získal prijímateľ v Gambii v rámci reintegračnej podpory z projektu v rámci EUTF odbornú prípravu a grant na založenie podniku v sektore hydiny. Dostal kurčatá, krmivo, lieky a vybavenie.

V roku 2022 získal rovnakú podporu ako v roku 2018, hoci ústne potvrdil, že doposiaľ nevykonal žiadnu činnosť.

Do roku 2023, keď sme uňho uskutočnili kontrolu, všetky svoje zvieratá predal a druhý projekt financovaný EÚ už takisto nefungoval.

73 Projekt v Líbyi poskytuje multisektorovú pomoc migrantom a utečencom na rôznych miestach. Humanitárne organizácie však majú na tieto miesta veľmi obmedzený prístup, čo obmedzuje ich možnosti pomôcť ľuďom v núdzi. Niektorí navrátilci, s ktorými sme robili rozhovory, dostali nepotravinovú pomoc (zubnú kefku, zubnú pastu, mydlo), ktoré nemohli použiť, pretože nemali prístup k vode, ale pochvaľovali si iné veci, ako napríklad oblečenie a prikrývky. Správy o monitorovaní dodržiavania ľudských práv financované z EUTF upozornili na zneužívanie materiálnej pomoci. Líbyjský orgán, ktorý riadi oficiálne zariadenia určené na zaistenie, viaceré z nich zatvoril a nevedel nám povedať, kto je teraz zodpovedný za budovy, na ktoré sa poskytla podpora z EUTF. Nemali sme možnosť navštíviť žiadne zo zariadení určených na zaistenie financovaných z EUTF, pretože líbyjské orgány nám do nich neumožnili prístup. Podľa správ o monitorovaní dodržiavania ľudských právach sa životné podmienky v zariadeniach určených na zaistenie po vykonaní prác mierne zlepšili, ale zaobchádzanie so zaistenými osobami sa nezmenilo.

74 Desiat projektov, ktoré sme vybrali do vzorky, sa vo svojich činnostiach zameriavalo na vytváranie pracovných a hospodárskych príležitostí. Zo správ o projekte vyplýva, že prijímateľom podpory sa zvýšil príjem. Stretli sme sa s prijímateľmi všetkých desiatich projektov a tí boli všeobecne spokojní s podporou, ktorú dostali, hoci niektorí sa sťažovali, že plne nezodpovedala ich potrebám.

75 V ôsmich z týchto desiatich projektov sa vykázalo celkovo 14 028 vytvorených pracovných miest. Z podkladov, z ktorých sme pri našej vzorke vychádzali, však vyplýva, že tento údaj bol značne nadhodnotený. Naše kontroly na mieste odhalili, že mnohé činnosti, a teda aj deklarované pracovné miesta, neboli udržateľné (pozri [rámček 13](#)). Počas trvania projektu je ťažké riešiť dlhodobé potreby. Prijímateľom sa dostalo len malej podpory a nedostatočného poradenstva alebo odbornej prípravy pri vypracovaní dôveryhodného podnikateľského plánu, vykonaní analýzy trhu či osvojení si základov účtovníctva. V jednom akčnom dokumente, ktorý bol zaradený do vzorky, sa uvádza, že „odborná príprava a podpora drobných činností na zabezpečenie živobytia sa nie vždy ukázali ako úspešné, pokiaľ ide o následné zamestnanie alebo lepšiu sebestačnosť“, ale v iných projektoch, v rámci ktorých sa realizovali podobné činnosti, nebolo toto riziko zdôraznené.

Rámček 13

Príklady neudržateľných výsledkov

Pracovné miesta vytvorené v rámci jedného projektu v Etiópii boli neudržateľné

Projekt zameraný na prevenciu neregulárnej migrácie prostredníctvom zvýšenia zamestnanosti v Etiópii viedol k zníženiu miery nezamestnanosti v piatich oblastiach ohrozených migráciou len o 0,32 %, čím sa dosiahlo len 3,61 % stanoveného cieľa. Odhaduje sa, že z 5 422 pracovných miest zostalo v roku 2021 po troch mesiacoch od prijatia do zamestnania obsadených len 3 335. V roku 2023, v čase nášho auditu, však neboli k dispozícii žiadne následné údaje o vytvorených pracovných miestach. Nie je teda jasné, do akej miery boli tieto pracovné miesta udržateľné a do akej miery projekt pomohol odradiť navrátilcov, aby sa znovu pokúsili odísť.

Bitúnok a hydinárska hala sú neaktívne a pozastavené ako ekonomicky nerentabilné

V rámci jedného projektu v regióne Sahelu a Čadského jazera sa v roku 2021 financoval vzorový poľnohospodársky podnik na spracovanie hydiny, ktorý sa skladal z hydinárskej haly na solárnu energiu pre 1 000 kusov hydiny, kontajnerového bitúnku, kancelárie vedenia, skladov, verejných toaliet a generátora s výkonom 60 kVA. Takisto sa v rámci neho financovali priestory mládežníckeho združenia, ktoré malo prevádzkovať poľnohospodársky podnik.

V čase našej kontroly nám prijímateľ vysvetlil, že prevádzka podniku nebola ekonomicky rentabilná. Priestory boli prázdne (pozri [obrázok 5](#)) a združenie komunikovalo s investormi z krajín mimo EÚ o ich prenájme.

Obrázok 5 – Nevyužívaný bitúnok

Zdroj: EDA.

76 Podporu vidieckych a úverových združení a činností vytvárajúcich príjem možno započítavať ako vytvorené pracovné miesta. Podľa metodiky by sa však údaje mali vykazovať ako pracovné miesta až po tom, ako sa po uplynutí šiestich mesiacov vykoná kontrola výsledkov. Keďže sa však miera úspešnosti nemeria, nie je možné presne určiť, koľko nových pracovných miest bolo vytvorených. V metodike sa uvádza, že vedľajšie vytvorené pracovné miesta (nepriame a tzv. podnietené) by sa všeobecne nemali uvádzať. Vo dvoch zo 16 projektov v našej vzorke sa však uviedli aj nepriame alebo podnietené pracovné miesta.

77 Skontrolovali sme 57 prijímateľov, ktorí dostali hospodársku podporu ako pomoc so založením alebo rozšírením podnikateľskej činnosti. Hoci tri z týchto činností ešte neboli dokončené, 42 podnikov v čase auditu stále úplne alebo čiastočne fungovalo, hoci v prípade 21 z nich bola udržateľnosť riziková. Dva projekty realizované v Etiópii poskytli prijímateľom granty pod podmienkou, že budú znášať podiel na finančnom riziku. Vykonali sme kontrolu u jedného takéhoto prijímateľa malého grantu, ktorý prispel 40 % celkovej investície a stále podniká (pozri [obrázok 6](#)).

Obrázok 6 – Obchod v utečeneckom tábore Kebribeyah, Etiópia

Zdroj: EDA.

78 Jeden z projektov v Tunisku bol úspešný pri vytváraní startupov, pretože poskytoval rozsiahlu odbornú prípravu prostredníctvom grantu vo výške 27 000 EUR na startup a rešpektovali sa v ňom osobné rozhodnutia prijímateľov. Bol takisto zameraný na oveľa menší počet prijímateľov a v porovnaní s inými projektmi bola úroveň podpory zaujímavejšia.

79 Prostredie, v ktorom EUTF pôsobí, je krehké a nestabilné, čo ohrozuje udržateľnosť podpory. Celkovo sme zistili, že 33 zo 115 investícií (podnikov, stavieb a zariadení), ktoré sme preskúmali, už v čase našej kontroly nebolo funkčných a v prípade ďalších 66 hrozilo, že sa stanú neudržateľnými. Viac ako polovica respondentov nášho prieskumu sa vyjadrila, že EUTF podľa nich kladie dostatočný dôraz na dlhodobé výsledky a udržateľnosť projektov. Viac ako 60 % respondentov však súhlasilo s tým, že vnútroštátne orgány systematicky nesledujú alebo nepreberajú projektové činnosti. V rámci získaných poznatkov z roku 2021 sa takisto uvádza, že chýbajú stratégie ukončenia podpory, čo vyvoláva obavy o udržateľnosť výsledkov EUTF¹⁹.

80 Podľa rozvojových agentúr členských štátov a zamestnancov delegácií EÚ pomohol EUTF členským štátom EÚ zapojiť sa do dialógu o migrácii s partnerskými krajinami. Otvoril dvere najmä zainteresovaným stranám, ktoré nepôsobia v oblasti rozvoja, ako sú ministerstvá vnútra a obranné alebo bezpečnostné sily. Jedným z cieľov EUTF bolo prispieť k dialógu o migrácii, najmä v Gambii a Etiópii. V čase auditu prebiehali dialógy o migrácii, ktoré sa v Etiópii obnovili po skončení konfliktu v Tigray.

¹⁹ ALTAI, *Learning Lessons from the EUTF*, fáza 2, 2021, s. 25 a 28.

Závery a odporúčania

81 Počas ôsmich rokov činnosti Núdzového trustového fondu Európskej únie pre Afriku sa vypracoval nový prístup k zhromažďovaniu informácií o základných príčinách nestability, neregulárnej migrácie a vysídľovania, k identifikácii rizík pre ľudské práva v nestabilnom prostredí a podávaniu správ o kumulatívnych výsledkoch činností fondu. V rámci projektov EUTF sa podarilo dosiahnuť mnohé plánované výstupy a čiastočne dosiahnuť stanovené ciele. Napriek tomu je finančná podpora z EUTF stále nedostatočne zameraná na odsúhlasené priority. Okrem toho existujú výzvy v súvislosti s podávaním správ, zabezpečením udržateľnosti výsledkov a ochranou ľudských práv.

82 EUTF prispel k tomu, že migrácia zostala jedným z hlavných bodov rozvojovej a politickej agendy. V našom predchádzajúcom audite EUTF sme dospeli k záveru, že hoci ide o flexibilný nástroj, jeho koncepcia mala byť lepšie zacielená. Preto sme okrem iného odporučili využívať správy založené na výskume a dôkazoch, čo by umožnilo všeobecné ciele a priority EUTF dôkladnejšie vymedziť. Na strategickú úroveň sa však veľa nezmenilo a podpora zostala nedostatočne zacielená. Rada schválila v roku 2018 konkrétnejšie priority, tie však mali len malý vplyv na strategické rozhodnutia alebo opatrenia, ktoré sa mali financovať. Pozri body **23 – 26** a **80**.

83 Všetky projekty, ktoré sme skúmali, boli odpoveďou na potreby, ale nie na tie najnaliehavejšie. Pri pridelovaní finančných prostriedkov sa nevychádzalo z ukazovateľov špecifických pre migráciu. Rozhodnutia v rámci EUTF sa mohli prijímať rýchlo, z fondu sa však naďalej podporovala široká škála odvetví a opatrení a menej rýchlo prebiehalo uzatváranie zmlúv. Pozri body **27 – 28**.

84 V porovnaní s predchádzajúcou rozvojovou pomocou sa EUTF viac snažil orientovať svoju podporu na informácie založené na dôkazoch. EUTF financoval vydanie viac ako sto výskumných správ, ktorých účelom bolo pomôcť pri identifikácii potrieb. Prevažná väčšina týchto správ však bola k dispozícii až po tom, ako boli viazané takmer všetky finančné prostriedky z EUTF. Napriek tomu boli užitočné pre návrh akčných plánov v rámci Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa na programové obdobie 2021 – 2027 a poskytli Komisii cenné informácie o príčinách a dynamike konfliktov, neregulárnej migrácie a vysídľovania v Afrike. Pozri body **29 – 37**.

Odporúčanie 1 – Posilniť cielenie na geografické oblasti a prijímateľov na základe dôkazov

S cieľom stanoviť priority a zamerať svoju budúcu podporu na prevenciu a riadenie neregulárnej migrácie by sa Komisia mala zamerať na najdôležitejšie geografické oblasti a potreby pomocou údajov, ktoré týkajú špecificky migrácie, a informácií založených na výskume.

Cieľový dátum vykonania: Koniec roka 2025

85 Odkazy na získané poznatky v akčných dokumentoch boli krátke a všeobecné a nezdôrazňovali sa v nich predchádzajúce výzvy, úskalia ani osvedčené postupy. Narazili sme na projektové činnosti, ktoré nezodpovedali núdzovým potrebám v kontexte migrácie, a na iné, ktoré už neboli udržateľné. EUTF zadal vypracovanie dvoch správ o získaných poznatkoch, ktoré však boli k dispozícii až tesne predtým, ako sa ukončilo uzatváranie zmlúv na operácie v rámci EUTF. Pozri body **34 – 39**.

Odporúčanie 2 – Zahrnúť dokumenty EUTF do centrálného registra s cieľom informovať o budúcich opatreniach a rozpracovať získané poznatky do podoby akčných dokumentov

S ohľadom na svoje budúce rozvojové opatrenia, a to aj prostredníctvom Nástroja susedstva a rozvojevej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa, by Komisia mala zahrnúť poznatky získané z projektov EUTF do centrálného registra a rozšíriť oddiel o získaných poznatkoch v akčných dokumentoch o zmienku o konzultovaných dokumentoch a o zoznam úskalí a osvedčených postupov zistených v danej krajine a inde pri podobných činnostiach.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2026

86 Projekty EUTF sa realizujú v zložitých podmienkach, kde môže dôjsť k presmerovaniu pomoci na neúmyselné účely. V tejto súvislosti neboli *ex ante* kontroly potenciálneho vplyvu projektov na ľudské práva dostatočne komplexné. Ak akčný dokument obsahoval zmierňujúce opatrenia, nepremietali sa systematicky do konkrétnych činností alebo ukazovateľov na úrovni projektu, ktoré by mohli potvrdiť, že sa opatrenia riadne vykonávajú. Pozri body **42 – 46**.

87 Nestále prostredie, v ktorom EUTF funguje, predstavuje výzvu z hľadiska monitorovania projektov. Vzhľadom na zvýšené riziká v Líbyi sa Komisia rozhodla pre monitorovanie treťou stranou s cieľom posilniť dohľad nad vplyvom činností EUTF na ľudské práva v tejto krajine. Je to prvý projekt svojho druhu. Táto prax je užitočným zdrojom informácií o rizikách v oblasti ľudských práv v Líbyi, nebolo však možné preukázať prijatie následných opatrení. Pozri body 52 – 57.

88 Komisia sa domnieva, že súčasťou primeraných záruk na zmiernenie rizík v oblasti možných škôd alebo ľudských práv sú zmluvné doložky, ktoré umožňujú v prípade súdneho rozsudku alebo rozhodnutia EÚ pozastavenie činnosti. Komisia nemá formálne interné postupy na hlásenie, zaznamenávanie a ďalšie sledovanie obvinení z porušovania ľudských práv v súvislosti s projektmi financovanými EÚ. Bez ohľadu na zdroj obvinení z porušovania ľudských práv alebo zásady „nespôsobať škodu“ neexistuje systém, ktorý by preukázal, že informácie tohto druhu sa riadne preskúmali a zohľadnili pri rozhodovaní o pokračovaní alebo pozastavení podpory EÚ. Pozri body 58 – 60.

Odporúčanie 3 – Posilniť identifikáciu rizík v oblasti ľudských práv a prijať zmierňujúce opatrenia

S cieľom posilniť dodržiavanie zásady „nespôsobať škodu“ pri rozhodovaní o akejkoľvek budúcej rozvojovej činnosti by Komisia mala:

- a) systematicky posudzovať konkrétnu úroveň rizika pre ľudské práva už vo fáze návrhu a formulovania, a ak projekt predstavuje významné riziko pre ľudské práva, premietnuť navrhované zmierňujúce opatrenia do konkrétnych činností alebo ukazovateľov výstupov;
- b) vypracovať a rozoslať objasnené interné postupy na hlásenie a ďalšie sledovanie obvinení z porušovania ľudských práv v súvislosti s projektmi financovanými EÚ;
- c) analyzovať informácie týkajúce sa rizík v oblasti ľudských práv, či už získané monitorovaním dodržiavania ľudských práv treťou stranou alebo inými prostriedkami, ako sú napríklad obvinenia, určiť subjekt zodpovedný za vypracovanie takýchto analýz, viesť záznamy o všetkých opatreniach prijatých v reakcii na ne a o dôvodoch rozhodnutia o pokračovaní alebo pozastavení podpory EÚ.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2025

89 Hoci realizátori projektov z našej vzorky uvádzali, že dosiahli väčšinu plánovaných výstupov, aj keď nie všetky, a že dosiahli mnohé zo svojich cieľov, udržateľnosť bola často otázna. EUTF však uľahčil dialóg o otázkach migrácie. Všetky príspevky z EUTF sa nahlásili OECD ako oprávnená oficiálna rozvojová pomoc. Zistili sme, že niektoré činnosti nemali byť zaradené do tejto kategórie. Pozri body **40** a **66 – 80**.

90 Okrem monitorovania na úrovni projektov Komisia zaviedla systém na meranie spoločných výsledkov svojich činností prostredníctvom súhrnných výsledkov všetkých projektov EUTF. Systém obsahuje takmer 40 ukazovateľov výstupov, ale nezohľadňuje udržateľnosť výstupov, ani neinformuje o tom, či projekty pomohli riešiť základné príčiny nestability, neregulárnej migrácie a vysídľovania. Výstupy vykázané v rámci projektov z našej vzorky neboli úplne presné a často boli nadhodnotené, čiastočne z dôvodu metodických nedostatkov a nedostatku podrobných informácií, ktoré poskytli realizátori projektov. Pozri body **61 – 64**.

Odporúčanie 4 – Zlepšiť presnosť vykazovaných výsledkov

S cieľom zlepšiť presnosť vykazovania dosiahnutých výsledkov by Komisia mala:

- a) preskúmať spôsob, ako zabezpečiť, aby realizátori projektov poskytovali podrobnejšie informácie o údajoch, ktoré sú podkladom na vykazovanie ukazovateľov všetkých budúcich rozvojových činností, vrátane zoznamov zariadení, informácií o konečných prijímateľoch a výšky podpory;
- b) v budúcich rozvojových činnostiach začleniť do svojho monitorovania zameraného na výsledky alebo do hodnotenia projektov kontroly presnosti a udržateľnosti vykazovaných výsledkov odvodených z agregovaných ukazovateľov týkajúcich sa nástroja NDICI;
- c) označiť projekty EUTF, pri ktorých existuje riziko, že boli nesprávne vyhodnotené ako projekty v úplnom súlade s pravidlami pre oficiálnu rozvojovú pomoc, a v prípade potreby opraviť údaje o oficiálnej rozvojovej pomoci oznámené OECD.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2025

Túto správu prijala komora III, ktorej predsedá Bettina Jakobsen, členka Dvora audítorov, v Luxemburgu na svojom zasadnutí dňa 9. júla 2024.

Za Dvor audítorov

Tony Murphy
predseda

Prílohy

Príloha I – Opatrenia v nadväznosti na naše odporúčania z osobitnej správy 32/2018

Miera realizácie: v plnej miere; vo väčšine ohľadov; v niektorých ohľadoch; nevykonané.

Odporúčanie EDA	Prijatie odporúčania Komisiou	Miera realizácie
<p>Odporúčanie 1</p> <p>Komisia by mala správnej rade trustového fondu navrhnúť preskúmanie súčasných cieľov a priorít EUTF pre Afriku, aby sa zabezpečilo, že budú konkrétnejšie a dosiahnuteľné. Mala by zohľadniť konkrétne výzvy jednotlivých zložiek a, pokiaľ je to možné, stanoviť cieľové a východiskové hodnoty. Komisia by pri tom mala využiť najmä:</p>		
<p>a) výstupy nástrojov pre výskum a zhromažďovanie dôkazov;</p>	prijaté	
<p>b) schopnosti všetkých darcov;</p>	prijaté	nerealizované
<p>c) mechanizmus na zozbieranie získaných poznatkov za trustový fond ako celok.</p>	prijaté	
<p>Odporúčanie 2</p> <p>Komisia by mala:</p>		
<p>a) stanoviť jasné spoločné kritériá pre všetky zložky a dokladať posudzovanie návrhov projektov na základe kritérií;</p>	odmietnuté	
<p>b) poskytovať operačným výborom zoznam prijatých návrhov, ktoré správca trustového fondu nerozpracoval do kompletného akčného dokumentu, vrátane dôvodov ich zamietnutia;</p>	odmietnuté	

Odporúčanie EDA	Prijatie odporúčania Komisiou	Miera realizácie
c) oznamovať operačným výborom akékoľvek významné zmeny v projektoch, ktoré už boli schválené (t. j. zmeny cieľov, rozpočtu a dĺžky projektu);	prijaté	
d) začleniť do akčného dokumentu osobitnú časť, v ktorej sa bude preukazovať komparatívna výhoda podpory projektu prostredníctvom EUTF pre Afriku namiesto iných foriem podpory EÚ.	prijaté	
<p>Odporúčanie 3</p> <p>Komisia by mala určiť všetky zrýchlené opatrenia, ktoré možno uplatniť pri EUTF pre Afriku, a v relevantných prípadoch po konzultácii s potenciálnymi implementujúcimi partnermi rozšíriť ich využívanie.</p>	prijaté	
<p>Odporúčanie 4</p> <p>Komisia by mala:</p>		
a) plne sfunkčnú spoločný monitorovací systém;	prijaté	
b) zahrnúť do logických rámcov projektov ciele, ktoré zodpovedajú kritériám SMART, a zvýšiť kvalitu ukazovateľov tým, že stanoví vyčíslené východiskové hodnoty a cieľové hodnoty.	prijaté	

Príloha II – Vzorka EDA a hodnotenie projektov

Č.	Názov zmluvy	Zložka EUTF	Krajina	Kontrolovaná krajina	Viazaná suma	Vyplatená suma k decembru 2023	Dosiahnutie výstupov podľa EDA	Dosiahnutie výsledku podľa EDA	Udržateľnosť činností zaradených do vzorky
1	Program lepšieho riadenia migrácie	Africký roh	Etiópiu, Keňa, Sudán, Somálsko	Etiópiu	40 000 000	40 000 000			
2	Projekt v delte rieky Omo: <i>Expanding the Rangeland to achieve Growth & Transformation in Turkana (Kenya) and South Omo (Ethiopia)</i>	Africký roh	Etiópiu, Keňa	Etiópiu	12 000 000	11 807 731			
3	<i>Sustainable reintegration support to Ethiopian returnees from Europe and support to vulnerable displaced populations affected by COVID-19</i>	Africký roh	Etiópiu	Etiópiu	15 000 000	13 500 000			
4	<i>Stemming Irregular Migration in Northern & Central Ethiopia-SINCE (IDC)</i>	Africký roh	Etiópiu	Etiópiu	19 844 494	19 844 494			

Č.	Názov zmluvy	Zložka EUTF	Krajina	Kontrolovaná krajina	Viazaná suma	Vyplatená suma k decembru 2023	Dosiahnutie výstupov podľa EDA	Dosiahnutie výsledku podľa EDA	Udržateľnosť činností zaradených do vzorky
5	<i>Strengthened Socio-Economic Development and Better Employment Opportunities for Refugees and host communities in the Jijjiga Area</i>	Africký roh	Etiópiá	Etiópiá	10 000 000	9 000 000			
6	<i>Renforcement des capacités pour une meilleure gestion de la migration afin de protéger les enfants migrants contre l'exploitation et la traite</i>	Sahel a Čadské jazero	Mauritánia	Mauritánia	2 905 772	2 905 772			
7	GAR-SI SAHEL (<i>Groupes d'Action Rapide – Surveillance et Intervention au Sahel</i>)	Sahel a Čadské jazero	Niger, Mauritánia, Burkina Faso, Mali, Čad, Senegal	Mauritánia	17 986 073	17 383 993			

Č.	Názov zmluvy	Zložka EUTF	Krajina	Kontrolovaná krajina	Viazaná suma	Vyplatená suma k decembru 2023	Dosiahnutie výstupov podľa EDA	Dosiahnutie výsledku podľa EDA	Udržateľnosť činností zaradených do vzorky
8	<i>Renforcement de la résilience et de la capacité d'autonomisation des réfugiés des rapatriés et des personnes déplacées internes liés au conflit du Nord Mali</i>	Sahel a Čadské jazero	Mauritánia	Mauritánia	4 900 000	4 900 000			
9	<i>Strengthening the management and governance of migration and the sustainable reintegration of returning migrants in the Gambia</i>	Sahel a Čadské jazero	Gambia	Gambia	3 900 000	3 900 000			
10	<i>Make it in The Gambia - Building a Future – Promoting agribusiness and strengthening social cohesion</i>	Sahel a Čadské jazero	Gambia	Gambia	5 000 000	4 990 299			

Č.	Názov zmluvy	Zložka EUTF	Krajina	Kontrolovaná krajina	Viazaná suma	Vyplatená suma k decembru 2023	Dosiahnutie výstupov podľa EDA	Dosiahnutie výsledku podľa EDA	Udržateľnosť činností zaradených do vzorky
11	<i>Make it in The Gambia - Rural Infrastructure for Employment Creation in The Gambia (RIEC)</i>	Sahel a Čadské jazero	Gambia	Gambia	7 000 000	7 000 000			
12	<i>Support to Integrated border and migration management in Libya (phase 1)</i>	Severná Afrika	Líbya	Líbya	42 223 927	27 279 629			
	<i>Support to Integrated border and migration management in Libya (phase 2)</i>	Severná Afrika	Líbya	Líbya	16 800 000	15 632 088			
13	<i>Protecting vulnerable migrants and stabilizing communities</i>	Severná Afrika	Líbya	Líbya	70 800 000	70 603 804			
14	<i>Strengthening Local Capacities for Resilience and Recovery</i>	Severná Afrika	Líbya	Líbya	18 000 000	17 083 270			Skontrolovaný len 1 výstup

Č.	Názov zmluvy	Zložka EUTF	Krajina	Kontrolovaná krajina	Viazaná suma	Vyplatená suma k decembru 2023	Dosiahnutie výstupov podľa EDA	Dosiahnutie výsledku podľa EDA	Udržateľnosť činností zaradených do vzorky
15	<i>Border Management Programme for the Maghreb region (BMP-Maghreb)</i>	Severná Afrika	Tunisko	Tunisko	65 000 000	60 395 998			Neskontrolované
16	<i>Développement des opportunités d'emploi et d'investissement à travers la mobilisation de la diaspora</i>	Severná Afrika	Tunisko	Tunisko	4 000 000	4 000 000			

Legenda	Výstupy a výsledky	Udržateľnosť
Dosiahnuté	Dosiahlo sa viac ako 75 % plánovaných cieľov	Väčšina činností zaradených do vzorky bola v čase kontroly udržateľná a pravdepodobne zostane udržateľná
Čiastočne dosiahnuté	Dosiahlo sa viac ako 50 % plánovaných cieľov	Väčšina činností zaradených do vzorky bola v čase kontroly udržateľná, ale s rizikom
Nevyhovujúce	Dosiahlo sa menej ako 50 % plánovaných cieľov	Väčšina činností zaradených do vzorky nebola v čase kontroly udržateľná
Zatiaľ nie je možné vyvodiť závery	Projekt nie je dokončený	Nie je možné vyvodiť záver, pretože neprebehla kontrola

Príloha III – Vzorka na kontrolu odporúčania 2 z osobitnej správy 32/2018

T05-EUTF-SAH-GM-04: <i>Digitalising The Gambia – Technical assistance to strengthen the ICT sector</i>
T05-EUTF-SAH-MR-09 – <i>Partenariat Opérationnel Conjoint pour la Mauritanie</i>
T05-EUTF-SAH-REG-25 <i>Radio Jeunesse Sahel</i>
T05-EUTF-SAH-REG-26 <i>Contribution au financement du Secrétariat de la Coalition pour le Sahel</i>
T05-EUTF-NOA-LY-11 <i>Managing mixed migration flows: protection, health assistance, resilience and community engagement</i>
T05-EUTF-NOA-TN-03 <i>Action pour la protection des personnes migrantes en situation de vulnérabilité</i>
T05-EUTF-NOA-REG-16 <i>Fast track emergency response to COVID-19 in NoA countries for the most vulnerable populations</i>
T05-EUTF-NOA-REG-14: <i>Durable solutions for Refugee Unaccompanied and Separated Children (Libya and Egypt) and Family Reunification</i>
T05-EUTF-HOA-ET-77 - <i>Stability and basic services Gambella</i>
T05-EUTF-HOA-REG-81 - <i>Enhancing protection, lifesaving assistance and sustainable solutions for evacuees from Libya through the Emergency Transit Mechanism (ETM) in Rwanda</i>
T05-EUTF-HOA-REG-67 - <i>CRRF Urban Development and Mobility</i>

Príloha IV – Vzorka ukazovateľov výstupov MLS

Ukazovatele EUTF
1.1 Počet pracovných miest priamo vytvorených alebo podporených prostredníctvom projektov financovaných z EUTF
1.2 Počet vytvorených alebo podporených mikropodnikov, malých a stredných podnikov (MMSP)
1.3 Počet ľudí, ktorým sa pomohlo rozvíjať činnosti vytvárajúce príjem
1.5 Počet vybudovaných, rozšírených alebo zlepšených priemyselných parkov a/alebo podnikateľských infraštruktúr
2.1 bis Počet vybudovaných alebo obnovených sociálnych infraštruktúr
2.6 Hektáre poľnohospodárskych a pastierskych ekosystémov, v ktorých sa s podporou EÚ zaviedli udržateľné postupy hospodárenia
4.1 Počet podporených infraštruktúr na posilnenie správy vecí verejných
4.1 bis Počet kusov vybavenia poskytnutého na posilnenie správy vecí verejných
4.2 Počet zamestnancov vládnych inštitúcií, vnútorných bezpečnostných síl a príslušných neštátnych subjektov vyškolených v oblasti správy vecí verejných, predchádzania konfliktom a ľudských práv
4.6 Počet vypracovaných alebo priamo podporených stratégií, právnych predpisov, politík a plánov (na vnútroštátnej úrovni)
6.1 Počet poskytnutých alebo distribuovaných zásob v súvislosti s pandémiou COVID-19

Skratky

AR: Africký roh

ESVČ: Európska služba pre vonkajšiu činnosť

Frontex: Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž

GR ECHO: Generálne riaditeľstvo pre civilnú ochranu a operácie humanitárnej pomoci EÚ

GR HOME: Generálne riaditeľstvo pre migráciu a vnútorné záležitosti

GR INTPA: Generálne riaditeľstvo pre medzinárodné partnerstvá

GR NEAR: Generálne riaditeľstvo pre európsku susedskú politiku a rokovania o rozšírení

JRC: Spoločné výskumné centrum

MLS: systém monitorovania a vzdelávania

NDICI: Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce

ODA: oficiálna rozvojová pomoc

OECD: Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj

ROM: monitorovanie zamerané na výsledky

SA: Severná Afrika

SLC: Sahel a Čadské jazero

TF EÚ: Núdzový trustový fond Európskej únie pre Afriku

Slovník

Logický rámec: podrobný plánovací nástroj, ktorý zahŕňa realizáciu, riadenie, monitorovanie a hodnotenie projektu. Označuje sa aj ako **logický rámec**.

Monitorovanie zamerané na výsledky: skúmanie výstupov a výsledkov prebiehajúcich projektov nezávislými odborníkmi na základe kritérií, ako sú relevantnosť, efektívnosť, účinnosť, vplyv a udržateľnosť.

Neregulárny migrant: osoba, ktorá vstupuje do krajiny alebo sa v nej zdržiava bez potrebného povolenia.

Podnietené pracovné miesto: pracovné miesto vytvorené dodatočnými výdavkami z príjmov z priamo a nepriamo vytvorených pracovných miest.

Systém postupovania informácií: proces spolupráce medzi viacerými zainteresovanými stranami s cieľom poskytovať ochranu a pomoc zraniteľným migrantom.

Trustový fond EÚ: fond spravovaný EÚ, ktorý zhromažďuje finančné prostriedky z viacerých zdrojov na financovanie medzinárodnej reakcie na núdzovú situáciu alebo prebiehajúcu krízu, spravidla v rozvojovom svete.

Vplyv: širšie dlhodobé dôsledky dokončeného projektu alebo programu, ako sú sociálno-ekonomické výhody pre obyvateľov ako celok.

Výsledok: okamžité alebo dlhodobé zmeny, ktoré projekt prináša a ktoré sa zvyčajne vzťahujú na jeho ciele, ako napríklad prínosy vyplývajúce z lepšej odbornej prípravy pracovníkov.

Výstup: to, čo sa v rámci projektu vytvorilo alebo dosiahlo, napríklad zorganizované kurzy odbornej prípravy alebo vybudovanie cesty.

Odpovede Komisie

<https://www.eca.europa.eu/sk/publications/sr-2024-17>

Harmonogram

<https://www.eca.europa.eu/sk/publications/sr-2024-17>

Audítorský tím

V osobitných správach EDA sa predkladajú výsledky jeho auditov, ktoré sa týkajú politik a programov EÚ alebo tém riadenia súvisiacich s konkrétnymi rozpočtovými oblasťami. EDA vyberá a navrhuje tieto audítorské úlohy tak, aby mali maximálny vplyv, pričom sa zohľadňujú riziká z hľadiska výkonnosti či zhody, výška súvisiacich príjmov alebo výdavkov, budúci vývoj a politický a verejný záujem.

Tento audit výkonnosti uskutočnila audítorská komora III – Vonkajšie činnosti, bezpečnosť a spravodlivosť, ktorej predsedá členka EDA Bettina Jakobsen. Audit pôvodne viedol člen EDA Hannu Takkula, podporu mu poskytol vedúci kabinetu Turo Hentila a atašé Nita Tennila.

Audit dokončila členka EDA Bettina Jakobsen, podporu jej poskytla vedúca kabinetu Katja Mattfolk, hlavný manažér Michael Bain, vedúca úlohy Aurelia Petliza a Loulla Puisais-Jauvin a Edwin van Veen, audítori. Jazykovú podporu poskytol Thomas Everett. Grafickú podporu poskytla Giuliana Lucchese. Metodickú podporu prieskumu poskytla Britta Middelbergová a administratívnu podporu poskytli Terje Teppan-Niesen a Ramunė Šarkauskienė.

Bettina Jakobsen

Katja Mattfolk

Michael Bain

Edwin van Veen

Giuliana Lucchese

Britta Middelberg

Terje Teppan-Niesen

Ramune Sarkauskiene

AUTORSKÉ PRÁVA

© European Union, 2024

Politika týkajúca sa opakovaného použitia materiálov Európskeho dvora audítorov (EDA) je stanovená v [rozhodnutí EDA 6/2019](#) o politike otvoreného prístupu a opakovanom použití dokumentov.

Pokiaľ sa nestanovuje inak (napr. v osobitnom upozornení o autorských právach), obsah materiálov EDA vo vlastníctve EÚ podlieha licencií [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licence](#). Vo všeobecnosti je preto opakované použitie povolené pod podmienkou, že sa náležite uvedie zdroj a označia prípadné zmeny. Tí, ktorí opakovane používajú obsah EDA, nesmú skresliť pôvodný význam alebo odkaz. EDA nenesie zodpovednosť za žiadne dôsledky opakovaného použitia.

V prípade, že konkrétny materiál zobrazuje alebo opisuje identifikovateľné súkromné osoby, napr. fotografie zamestnancov EDA, alebo ak obsahuje prácu tretej strany, je potrebné získať dodatočné povolenie.

Ak je tento súhlas udelený, ruší a nahrádza sa ním uvedené všeobecné povolenie a jasne sa vymedzí každé prípadné obmedzenie týkajúce sa použitia.

V prípade použitia či šírenia obsahu materiálov, ktoré EÚ nevlastní, je potrebné žiadať povolenie priamo od držiteľov autorských práv.

Pozri rámček 8: @ Realizátori projektov. Všetky práva vyhradené.

Ilustrácie 11, 12, 12 a príloha I – ikony: tieto symboly boli navrhnuté pomocou zdrojov z webovej stránky [Flaticon.com](#). © Freepik Company S.L. Všetky práva vyhradené. Politika EDA týkajúca sa opakovaného použitia materiálov sa nevzťahuje na softvér ani dokumenty, ktoré podliehajú právam priemyselného vlastníctva, ako sú patenty, ochranné známky, zapísané dizajny, logá a názvy.

Webové sídla inštitúcií Európskej únie v rámci domény europa.eu obsahujú odkazy na sídla tretích strán. Keďže sú mimo kontroly EDA, odporúčame vám oboznámiť sa s ich politikami ochrany osobných údajov a autorských práv.

Použitie loga EDA

Logo EDA sa nesmie použiť bez predchádzajúceho súhlasu Európskeho dvora audítorov.

HTML	ISBN 978-92-849-2769-2	ISSN 1977-5776	doi:10.2865/082149	QJ-02-24-016-SK-Q
PDF	ISBN 978-92-849-2794-4	ISSN 1977-5776	doi:10.2865/566824	QJ-02-24-016-SK-N

Núdzový trustový fond pre Afriku (EUTF) bol zriadený v roku 2015 a je reakciou EÚ na základné príčiny migrácie, nestability a vnútorného vysídľovania v Afrike.

Preverovali sme plnenie našich odporúčaní z roku 2018 a posudzovali sme, či EUTF zlepšil zameranie svojej podpory a zároveň či sa venovala náležitá podpora problematike ľudských práv. Zistili sme, že podporené projekty vykázali dosiahnutie mnohých výsledkov. Podpora z EUTF však naďalej nie je dostatočne zameraná na dohodnuté priority. Okrem toho existujú nedostatky v presnosti a udržateľnosti vykazovaných výsledkov a chýbajú postupy a následné opatrenia v prípade obvinení z porušovania ľudských práv.

S ohľadom na ukončenie EUTF a/alebo budúcu rozvojovú činnosť predkladáme štyri odporúčania.

Osobitná správa EDA podľa článku 287 ods. 4 druhého pododseku ZFEÚ.

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie

EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

Otázky: eca.europa.eu/sk/contact

Webová stránka: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors